รายงานผลการดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี
จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ประจำปี พ.ศ. 2565

2566

จัดทำโดย

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด

สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปจังหวัดแม่ฮ่องสอน	๑
ส่วนที่ ๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด	๒๕
ส่วนที่ ๓ สรุปผลการดำเนินงานตามแผนดำเนินงานประจำปี ๒๕๖๕	๓๑
ส่วนที่ ๔ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ	๔๗

ส่วนที่ ๑
ข้อมูลทั่วไปจังหวัดแม่ฮ่องสอน

เครื่องหมายราชการของจังหวัด (ตราประจำจังหวัด)

"รูปช้างในท้องน้ำ" หมายถึง การฝึกช้างป่าให้รู้จักการบังคับบัญชาในการรบและงานต่าง ๆ สาเหตุที่ใช้รูปช้างในท้องน้ำเป็นตราประจำจังหวัด เพราะเป็นที่มาของการตั้งเมืองแม่ฮ่องสอน โดยเริ่มจากการที่เจ้าแก้วเมืองมาออกจับช้างให้เจ้าเมืองเชียงใหม่ (พ.ศ. ๒๓๖๘ - ๒๓๘๙) และได้รวบรวมชาวไทยใหญ่ให้มาตั้งบ้านเมืองเป็นหลักแหล่งขึ้น ๒ แห่ง มีหัวหน้าเป็นผู้ปกครอง คือ ที่บ้านปางหมู และบ้านแม่ฮ่องสอน สาเหตุที่เรียกว่า แม่ฮ่องสอน ก็เพราะว่าได้มาตั้งคอกฝึกช้าง ณ บริเวณลำห้วยแห่งนี้นั่นเอง

ดอกไม้ประจำจังหวัด

ดอกบัวตอง

ต้นไม้ประจำจังหวัด

ต้นกระพี้จั่น เปนตนไมพระราชทาน เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๓๗

คำขวัญประจำจังหวัดแมฮองสอน

หมอกสามฤดู กองมูเสียดฟา ปาเขียวขจี ผู้คนดี ประเพณีงาม ลือนามถิ่นบัวตอง

ลักษณะทางกายภาพ

จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดชายแดนอยู่ทางภาคเหนือตอนบน ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๙๒๔ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๑๒,๗๘๐.๔๙๓๒๓๒ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๗,๙๘๗,๘๐๘.๒๗ ไร่ เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็น ๓ ของภาคเหนือ และเป็นอันดับ ๘ ของประเทศ พื้นที่มีรูปร่างเรียวยาวจากทิศเหนือจรดทิศใต้ มีความยาวประมาณ ๒๕๐ กิโลเมตรและความกว้างประมาณ ๙๕ กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าไม้ ประมาณ ๖,๗๑๕,๑๘๐.๗๗ ไร่ ๘๕.๑๗ ของพื้นที่จังหวัด มีเนื้อที่ไม่ใช่ป่าประมาณ ๑,๑๒๖,๙๐๘.๐๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๘๓

อาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง และประเทศเพื่อนบ้าน เป็นดังนี้

ทิศเหนือและทิศตะวันตก	ติดต่อกับ รัฐฉาน รัฐคะยา และรัฐกะเหรี่ยง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาโดยมีเทือกเขาถนนธงชัยตะวันตก แม่น้ำสาละวิน และแม่น้ำเมยเป็นแนวพรมแดนกั้นระหว่างประเทศ
ทิศใต้	ติดต่อกับ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยมีแม่น้ำยวม และแม่น้ำเงาเป็นแนวเขตระหว่างจังหวัด
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ อำเภอเวียงแหง อำเภอเชียงดาว อำเภอแม่แตง อำเภอสะเมิง อำเภอกัลยาณิวัฒนา อำเภอแม่แจ่ม อำเภอฮอด และอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่โดยมีเทือกเขาถนนธงชัยกลาง และเทือกเขาถนนธงชัยตะวันออก เป็นแนวเขตระหว่างจังหวัด

ทุกอำเภอในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีเขตแดนติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา รวมระยะทางประมาณ ๔๘๓ กิโลเมตร โดยเป็นพื้นดินประมาณ ๓๒๖ กิโลเมตร เป็นแม่น้ำประมาณ ๑๕๗ กิโลเมตร แบ่งเป็นแม่น้ำสาละวิน ๑๒๗ กิโลเมตร และแม่น้ำเมย ๓๐ กิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศเป็นทิวเขาสูงสลับซับซ้อนและเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีทิวเขาเรียงตามแนวทิศเหนือ-ใต้ ขนานกัน ทิวเขาที่สำคัญ คือ ***ทิวเขาแดนลาว*** อยู่ทางตอนเหนือสุดของจังหวัด เป็นแนวแบ่งเขตแดนประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และ ***ทิวเขาถนนธงชัย*** ประกอบด้วย ทิวเขาเรียงขนานกัน ๓ แนว คือ ทิวเขาถนนธงชัยตะวันตกเป็นแนวเขตแดนประเทศไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาทิวเขาถนนธงชัยกลาง อยู่ระหว่างแม่น้ำยวมและแม่น้ำแม่แจ่ม และทิวเขาถนนธงชัยตะวันออกเป็นแนวแบ่งเขตระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับจังหวัดเชียงใหม่ทั้งยังเป็นที่ตั้งของยอดเขาที่สูงที่สุด คือ ยอดเขาแม่ยะอยู่ในเขต พื้นที่อำเภอปายมีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๒,๐๐๕ เมตร

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ *แม่น้ำปาย* ซึ่งมีต้นกำเนิดจากทิวเขาถนนธงชัย ไหลผ่านจังหวัดแม่ฮ่องสอนไปบรรจบกับแม่น้ำสาละวินมีความยาว ๑๓๕ กิโลเมตร แม่น้ำยวมซึ่งมีต้นกำเนินจากภูเขาด้านตะวันออกของอำเภอขุนยวมไหลผ่านอำเภอแม่ลาน้อยและอำเภอแม่สะเรียงไปบรรจบกับแม่น้ำเมยมีความยาว ๑๖๐ กิโลเมตร และ แม่น้ำละมาดซึ่งมีต้นกำเนิดจากดอยแม่ละมาด ไหลผ่านอำเภอเมืองลงสู่แม่น้ำปาย

การปกครองและประชากร

การปกครอง

จังหวัดแม่ฮ่องสอนแบ่งการปกครองออกเป็น ๗ อำเภอ ๔๕ ตำบล ๔๑๕ หมู่บ้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๕๐ แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๑ แห่ง เทศบาลตำบล ๖ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล ๔๒ แห่ง

ประชากร

จากข้อมูลประชากร ปี ๒๕๖๕ (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕) จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีประชากรทั้งสิ้น ๒๘๖,๓๒๐ คน เป็นชาย ๑๔๔,๙๑๘ คน เป็นหญิง ๑๔๑,๔๐๒ คน และมีจำนวนบ้านทั้งสิ้น ๑๑๙,๐๑๙ หลัง ความหนาแน่นของประชากร เท่ากับ ๒๒.๕๘ คน ต่อตารางกิโลเมตร

ไฟฟ้า

จังหวัดแม่ฮ่องสอน รับกระแสไฟฟ้ามาจากระบบสายส่ง ๑๑๕ KV ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จากสถานีไฟฟ้าจังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผ่านอำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า เข้าสู่ที่สถานีควบคุมการจ่ายไฟฟ้าสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดแม่ฮ่องสอน นำจ่ายด้วยระบบ ๒๒KV ไปในพื้นที่ทั้ง ๗ อำเภอ จังหวัดแม่ฮ่องสอนใช้กระแสไฟฟ้า ระบบสายส่ง ๑๑๕ KV ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นหลัก จ่ายไฟฟ้าออกเป็นวงจรย่อย ๆ มีอุปกรณ์ป้องกันและตัดตอนในแต่ละวงจร รวม ๑๐ ชุด หากมีการขัดข้องในแต่ละวงจร วงจรไฟฟ้าที่เหลือจะยังมีไฟฟ้าใช้ นอกจากนี้จะมีแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าสำรองและร่วมขนานจ่ายไฟฟ้าให้กับประชาชน ได้แก่ โครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กแม่ฮ่องสอน และโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กแม่สะงา และหากระบบสายส่ง ๑๑๕ KV มีเหตุขัดข้อง ชำรุด หรือกรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน จะมีโรงจักรดีเซลแม่ฮ่องสอน และโรงไฟฟ้าพลังแสงอาทิตย์ผาบ่อง เป็นแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าสำรอง

ปัจจุบันยังมีหมู่บ้านที่ยังไม่มีไฟใช้ จำนวน ๙๔ หมู่บ้าน จากจำนวนหมู่บ้านหลักทั้งหมด ๔๑๕ หมู่บ้าน ซึ่งปัญหาของการขยายเขตระบบจำหน่ายไฟฟ้าให้กับหมู่บ้านที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้มีอุปสรรคด้านต่าง ๆ เช่น หมู่บ้านตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ป่า หากไม่ได้รับการอนุญาตใช้พื้นที่จะไม่สามารถเข้าไปดำเนินการได้ สภาพเส้นทางคมนาคมไม่สะดวกทุรกันดารและคับแคบ ภูเขาสูงชัน ที่ตั้งหมู่บ้านอยู่ไกล จำนวนประชากรในหมู่บ้านมีไม่มาก ทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการลงทุนสูง เป็นต้น

ตาราง : สถานการณ์การมีไฟฟ้าใช้ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

อำเภอ	จำนวนตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	หมู่บ้านที่มีไฟฟ้าใช้ (ปักเสาพาดสายและ Off Grid)	หมู่บ้านที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ จำนวน ๙๔ หมู่บ้าน	
				หมู่บ้านที่อยู่ในแผนการดำเนินงานและมีงบประมาณที่ชัดเจน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	หมู่บ้านที่อยู่ในแผนการดำเนินงานแต่ยังไม่มีงบประมาณที่ชัดเจน
เมือง	๗	๖๘	๖๐	๒	๖
ขุนยวม	๖	๔๓	๔๐	๒	๑
ปาย	๗	๖๒	๕๖	๒	๔
ปางมะผ้า	๔	๓๘	๒๒	๑๓	๓
แม่สะเรียง	๗	๗๗	๕๒	๔	๒๑
แม่ลาน้อย	๘	๖๙	๕๙	๒	๘
สบเมย	๖	๕๘	๓๒	๘	๑๘
รวม	**๔๕**	**๔๑๕**	**๓๒๑**	**๓๓**	**๖๑**

ตาราง : หมู่บ้านที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ (พื้นที่ที่ได้รับเอกสารสิทธิ์ คทช.)

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	หมู่ที่	บ้านหลัก	หมายเหตุ
๑	เมืองแม่ฮ่องสอน	ห้วยปูลิง	๓	หนองขาว	ได้รับ คทช. แล้ว
๒	ขุนยวม	แม่กิ๊	๓	พะโท	ได้รับ คทช. แล้ว
๓	แม่สะเรียง	แม่ยวม	๗	ท่าตาฝั่ง	ได้รับ คทช. แล้ว
		เสาหิน	๕	โพซอ	ได้รับ คทช. แล้ว
๔	สบเมย	สบเมย	๓	ขุนแม่คะตวน	ได้รับ คทช. แล้ว
			๘	ทิยาเพอ	ได้รับ คทช. แล้ว
		แม่สวด	๔	แม่หลุย	ได้รับ คทช. แล้ว
			๕	อุมโล๊ะ	ได้รับ คทช. แล้ว
			๖	แม่แฮด	ได้รับ คทช. แล้ว
			๑๐	สบโขง	ได้รับ คทช. แล้ว
			๑๒	อุมโล๊ะเหนือ (กอบิคี)	ได้รับ คทช. แล้ว

ประปา

ปี ๒๕๖๕ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีสำนักงานการประปาส่วนภูมิภาค ตั้งอยู่ในพื้นที่ จำนวน ๒ สาขา คือ สาขาแม่ฮ่องสอน และสาขาแม่สะเรียงครอบคลุมพื้นที่ ๕ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอแม่ลาน้อย

ตาราง : กำลังการผลิตน้ำประปา

ที่	แหล่งการผลิต	กำลังการผลิต (ลบ.ม. ต่อวัน)	สาขาที่ให้บริการ
๑	อ่างเก็บน้ำดิบแม่ฮ่องสอน อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน	๗,๒๐๐	กปภ.สาขาแม่ฮ่องสอน
๒	ลำน้ำปาย อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน	๒,๘๐๐	หน่วยบริการปาย
๓	ลำน้ำลาง อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน	๑,๒๐๐	หน่วยบริการ ปางมะผ้า
๔	ลำน้ำยวม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	๒,๘๐๐	กปภ.สาขาแม่สะเรียง
๕	ลำน้ำยวม อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน	๒,๘๐๐	หน่วยบริการ แม่ลาน้อย
	รวม	**๑๖,๘๐๐**	

ตาราง : จำนวนครัวเรือนผู้ใช้น้ำประปา และปริมาณการใช้น้ำประปา

อำเภอ	ครัวเรือน	จำนวนครัวเรือนที่ใช้น้ำประปา กปภ.(ราย)	คิดเป็น (%)
เมือง	๒๗,๕๐๘	๗,๑๘๗	๒๖.๑๓
ปาย	๑๖,๘๗๘	๙๑๓	๕.๔๑
ปางมะผ้า	๘,๕๙๗	๔๘๕	๕.๖๔
ขุนยวม	๙,๓๓๑	ไม่มีหน่วยบริการ	
แม่ลาน้อย	๑๒,๔๙๗	๘๗๑	๖.๙๗
แม่สะเรียง	๒๓,๓๐๒	๕,๗๒๒	๒๔.๕๖
สบเมย	๑๗,๐๕๐	ไม่มีหน่วยบริการ	
รวม	**๑๑๕,๑๖๓**	**๑๕,๑๗๘**	**๑๓.๑๘**

ข้อมูลประปาหมู่บ้านขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัจจุบัน มีจำนวนระบบประปาหมู่บ้าน ๕๓๙ แห่ง ใช้งานได้ ๕๓๙ แห่ง ซึ่งมีปริมาณแหล่งน้ำดิบเพียงพอตลอดปี จำนวน ๓๔๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๖๔ และไม่เพียงพอตลอดทั้งปี จำนวน ๑๙๔ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๓๖

การคมนาคม

๑. การคมนาคมทางบก

จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีถนนสายหลักระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอน - จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๓ เส้นทางและระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอน - จังหวัดตาก จำนวน ๑ เส้นทาง อยู่ในความรับผิดชอบของแขวงทางหลวงแม่ฮ่องสอน คือ ทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๕ (เชียงใหม่ - แม่แตง - ปาย - แม่ฮ่องสอน) ทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ (เชียงใหม่ - ฮอด -แม่สะเรียง - แม่ฮ่องสอน) ทางหลวงหมายเลข ๑๐๕ (แม่สอด - แม่สะเรียง - แม่ฮ่องสอน) ทางหลวงหมายเลข ๑๒๖๓ (เชียงใหม่ - แม่แจ่ม - ขุนยวม - แม่ฮ่องสอน) และ ทางหลวงหมายเลข ๑๐๕ (แม่สอด - แม่สะเรียง - แม่ฮ่องสอน)

ตาราง : ถนนสายหลักจังหวัดแม่ฮ่องสอน (อยู่ในความรับผิดชอบของแขวงทางหลวงแม่ฮ่องสอน)

ลำดับที่	ทางหลวงหมายเลข	กิโลเมตร เริ่มต้น - สิ้นสุด	กิโลเมตร
๑	ถนน ๑๐๙๕	กม.๖๔+๖๘๔–กม. ๒๐๔+๐๒๓	๑๓๙.๓๓๙
๒	ถนน ๑๐๘	กม. ๑๕๖+๖๐๐ – กม.๓๕๓+๕๐๘	๑๙๖.๙๐๘
๓	ถนน ๑๒๖๓	กม. ๐+๐๐๐ – กม. ๒๐+๕๒๕	๒๐.๕๒๕
๔	ถนน ๑๐๕	กม. ๑๙๐+๓๑๘ – กม.๒๓๐+๔๙๗	๔๐.๑๗๙
		รวม	**๓๙๖.๙๕๑**

นอกจากนี้ ยังมีถนนสายรองเชื่อมระหว่างเส้นทางหลักไปยังหมู่บ้าน/ชุมชน อยู่ในความดูแลของแขวงทางหลวงแม่ฮ่องสอน จำนวน ๑๐ เส้นทาง รวมระยะ ๒๑๘.๑๕ กิโลเมตร แขวงทางหลวงชนบทแม่ฮ่องสอน จำนวน ๒๐ เส้นทาง ระยะทางรวม ๕๓๖.๘๐๕ กิโลเมตร และถนนเชื่อมโยงระหว่างตำบล หมู่บ้าน ซึ่งอยู่ในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถนนเชื่อมโยงเส้นทางไปจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนทั้ง ๕ แห่ง และถนนเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติในพื้นที่ทั้ง ๗ อำเภออีกจำนวนมาก ซึ่งมีสภาพเป็นถนนลาดยาง ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนลูกรัง บางเส้นทางมีสภาพชำรุดทรุดโทรมเป็นช่วง ๆ

ตาราง : ถนนสายรองเชื่อมระหว่างเส้นทางหลักไปยังหมู่บ้าน/ชุมชน(อยู่ในความรับผิดชอบของแขวงทางหลวงแม่ฮ่องสอน)

ลำดับที่	ทางหลวงหมายเลข	กิโลเมตร เริ่มต้น - สิ้นสุด	กิโลเมตร
๑	ถนน ๑๒๘ (ทางเลี่ยงเมืองแม่ฮ่องสอน)	กม. ๐ + ๐๐๐ - กม. ๐๐๘ + ๓๖๓	๘.๓๖๓
๒	ถนน ๑๑๙๔ (แม่สะเรียง - แม่สามแลบ)	กม. ๐ + ๐๐๐ - กม. ๐๔๖ + ๖๕๒	๔๖.๖๕๒
๓	ถนน ๑๒๒๖ (จ่าโบ่ - ปางคาม)	กม. ๐ + ๐๐๐ - กม. ๐๒๔ + ๗๙๓	๒๔.๗๙๓
๔	ถนน ๑๒๕๐ (ไม้แงะ – ท่าโป่งแดง)	กม. ๐ + ๐๐๐ - กม. ๐๐๒ + ๓๐๐	๒.๐๗๙
๕	ถนน ๑๒๖๕ (ปาย - วัดจันทร์)	กม. ๐ + ๐๐๐ - กม. ๐๔๓ + ๖๑๙	๔๓.๖๑๙
๖	ถนน ๑๒๖๕ (แม่ลาน้อย - ละอูบ)	กม. ๐ + ๐๐๐ - กม. ๐๓๗ + ๘๐๐	๓๗.๘๐๐
๗	ถนน ๑๒๘๕ (ทุ่งมะส้าน - ห้วยผึ้ง)	กม. ๐ + ๐๐๐ - กม. ๐๑๕ + ๐๐๐	๑๕.๐๐๐
๘	ถนน ๑๓๓๗ (หางปอน - แม่เงา)	กม. ๐ + ๐๐๐ - กม. ๐๓๖ + ๐๕๐	๓๖.๐๕๐
๙	ถนน ๑๓๙๕ (ทางเข้าปาย)	กม. ๐ + ๐๐๐ - กม. ๐๐๔ + ๓๐๐	๒.๒๘๒
๑๐	ถนน ๑๓๙๙ (ทางเข้าผาบ่อง)	กม. ๐ + ๐๐๐ - กม. ๐๐๑ + ๕๐๗	๑.๕๐๗
		รวม	**๒๑๘.๑๕**

ตาราง : ถนนสายรองเชื่อมระหว่างเส้นทางหลักไปยังหมู่บ้าน/ชุมชน (อยู่ในความรับผิดชอบของแขวงทางหลวงชนบทจังหวัดแม่ฮ่องสอน)

ลำดับที่	ทางหลวงหมายเลข	กิโลเมตร เริ่มต้น - สิ้นสุด	กิโลเมตร
๑	มส. ๔๐๐๑ แยกทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๕ บ.รักไทย	กม. ๑๙๘ + ๙๕๐	๓๗.๐๐๓
๒	มส. ๔๐๐๓ แยกทางหลวงหมายเลข ๑๑๙๔บ.หม้อเล้า	กม. ๒๑ – ๖๐๐	๙.๗๐๘
๓	มส. ๓๐๐๔ แยกทางหลวงหมายเลข ๑๐๕ บ.แม่สามแลบ	กม. ๒๐๕ + ๖๐๐	๗๔.๒๙๒
๔	มส. ๓๐๐๕ แยกทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ บ.ต้นงิ้ว	กม. ๗๒ + ๔๐๐	๒๒.๗๘๐
๕	มส. ๔๐๐๖ แยกทางหลวงหมายเลข ๑๒๖๖บ.ห้วยผักไช่	กม. ๒๕ + ๗๐๐	๑๕.๕๑๑
๖	มส. ๓๐๐๗ แยกทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ บ.แม่สุริน	กม. ๑๙๙ + ๔๐๐	๕๒.๑๘๕
๗	มส. ๓๐๐๘ แยกทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ บ.สันติสุข	กม. ๑๔๕ + ๔๐๐	๑๘.๗๓๐

ลำดับที่	ทางหลวงหมายเลข	กิโลเมตร เริ่มต้น - สิ้นสุด	กิโลเมตร
๘	มส. ๔๐๐๙ แยกทางหลวงหมายเลข ๑๒๖๓ บ.แม่จ๋ำ	กม. ๑๒ + ๑๐๐	๕๔.๑๓๐
๙	มส. ๓๐๑๐ แยกทางหลวงหมายเลข ๑๐๘ บ.สันติธรรม	กม. ๙๐ + ๐๐๐	๔๒.๙๘๕
๑๐	มส. ๔๐๑๑ แยกทางหลวงหมายเลข ๑๑๙๔บ.ป่าเหว	กม. ๑ + ๕๐๐	๒๒.๖๔๕
๑๑	มส. ๔๐๑๒ แยกทางหลวงหมายเลข ๑๒๕๐ บ.ป่าเหว	กม. ๒ + ๓๐๐	๑๑.๖๐๐
๑๒	มส. ๕๐๑๓ แยกทางหลวงหมายเลข ๔๐๑๕ บ.ป่าโหล	กม. ๑๖ + ๖๐๐	๑๔.๐๐๐
๑๓	มส. ๔๐๑๔ แยกทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๕บ.แอโก๋	กม. ๑๔๑ + ๐๓๐	๒๐.๒๐๐
๑๔	มส. ๔๐๑๕ แยกทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๕ บ.ปางคอง	กม. ๑๖๕ + ๘๐๐	๓๙.๗๖๕
๑๕	มส. ๕๐๑๖ สายผังเมืองรวมสาย ก และ ข	ถนนบริบาลเมืองสุข	๑.๔๓๕
๑๖	มส. ๓๐๑๗ แยกทางหลวงหมายเลข ๑๐๕ บ.สบโขง	กม. ๑๙๐ + ๒๐๐	๔๓.๔๑๐
๑๗	มส. ๓๐๑๗ แยกทางหลวงหมายเลข ๑๐๕ บ.น้ำเพียงดิน	กม. ๒๕๘ + ๘๒๕	๑๕.๙๒๑
๑๘	มส. ๕๐๑๙ แยกทางหลวงหมายเลข มส .๔๐๐๑บ.ดอยแสง	กม. ๑ + ๒๐๐	๒๕.๐๖๑
๑๙	มส. ๔๗๐๒๐ แยกทางหลวงหมายเลข มส. ๓๐๑๐ บ.ดงใหม่	กม. ๑ + ๒๐๐	๘.๘๑๑
๒๐	มส. ๕๐๒๑ แยกทางหลวงหมายเลข มส. ๓๐๐๗ ด่านห้วยต้นนุ่น	กม. ๑๖ + ๓๒๔	๖.๖๐๐
		รวม	๕๓๖.๘๐๕

๒. การคมนาคมทางอากาศ

สำหรับการคมนาคมทางอากาศมีท่าอากาศยาน ๒ แห่ง คือ ท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอน และท่าอากาศยานปาย ปัจจุบันสายการบินนกแอร์ แจ้งหยุดบินเส้นทางบิน ดอนเมือง - แม่ฮ่องสอน - ดอนเมือง ตั้งแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๖ จึงทำให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนไม่มีสายการบินมาทำการบินในพื้นที่

ตารางแสดงจำนวนเที่ยวบิน ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕

	พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕
จำนวนเที่ยวบิน	๑,๙๔๐	๑,๓๔๒	๓๔๐	๒๖๖	๑๘๘

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๕ หมายเหตุ ปี ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕

ด้านสาธารณสุข

จังหวัดแม่ฮ่องสอนจัดระบบบริการสุขภาพ ตามแผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (Service Plan) โดยแบ่งโรงพยาบาลในจังหวัดออกเป็น ๓ ระดับ และหน่วยบริการระดับปฐมภูมิ อีก ๒ ระดับ ได้แก่

๑. โรงพยาบาลศรีสังวาลย์ เป็นโรงพยาบาลทั่วไปหรือระดับ S (Standard – level Hospital) มีขีดความสามารถรองรับผู้ป่วยที่ต้องการการรักษาที่ยุ่งยากซับซ้อนระดับเชี่ยวชาญเฉพาะ

๒. โรงพยาบาลแม่สะเรียงและโรงพยาบาลปาย เป็นโรงพยาบาลแม่ข่ายระดับ M๒ (Middle – level Hospital) และระดับ F๑ (First – level Hospital) รองรับการส่งต่อจากโรงพยาบาลชุมชนอื่น และลดการส่งต่อไปโรงพยาบาลทั่วไป รวมทั้งให้การสนับสนุนเครือข่ายบริการปฐมภูมิของแต่ละอำเภอ

๓. โรงพยาบาลชุมชนที่เหลืออีก ๔ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลปางมะผ้า โรงพยาบาลขุนยวม โรงพยาบาล แม่ลาน้อย และโรงพยาบาลสบเมย เป็นโรงพยาบาลชุมชนขนาดกลางหรือระดับ F๒ (First – level Hospital) มีแพทย์เวชปฏิบัติ หรือแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว รวม ๒ – ๕ คน แต่ไม่มีแพทย์เฉพาะทาง มีบริการผู้ป่วยในมีห้องผ่าตัด มีห้องคลอด รองรับผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในของแต่ละอำเภอ สนับสนุนเครือข่ายบริการปฐมภูมิของแต่ละอำเภอ

๔. สำหรับหน่วยบริการระดับปฐมภูมิ (Primary – Level) มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) จำนวน ๗๒ แห่ง จัดบริการสาธารณสุขในระดับตำบล และมีสถานบริการสาธารณสุขชุมชน (สสช.) จำนวน ๕๙ แห่ง จัดบริการสาธารณสุขระดับหมู่บ้านและชุมชนในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร การเข้าถึงยากลำบาก

๕. สถานบริการสาธารณสุขในสังกัดของกรมควบคุมโรค ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อนำโดยแมลง (ศตม.ที่ ๑ แม่ฮ่องสอน) เป็นหน่วยงานระดับจังหวัดและมีหน่วยงาน ระดับอำเภอ คือ หน่วยควบคุมโรคติดต่อที่นำโดยแมลง (นคม.) จำนวน ๗ แห่ง และมาลาเรียคลินิก จำนวน ๑๐ แห่ง

๖. มาลาเรียคลินิกชุมชน (MP) เป็นหน่วยบริการระดับชุมชนที่ตั้งอยู่ตามแนวชายแดนระหว่างไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ซึ่งได้รับความร่วมมือจากกองทุนโลก (GLOBAL FUND) เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาโรคไข้มาลาเรียในพื้นที่ตามแนวชายแดนที่มีการแพร่เชื้อสูง มีการคมนาคมที่ยากลำบากและไม่มีสถานที่ตรวจรักษามาลาเรียด้วยชุดตรวจ RDT ดำเนินการในพื้นที่ ๖ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอแม่สะเรียง อำเภอขุนยวม อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอสบเมย และอำเภอปางมะผ้า รวมจำนวน ๓๗ แห่ง

๗. สถานบริการสาธารณสุขในสังกัดกรมการแพทย์ โรงพยาบาลธัญญารักษ์แม่ฮ่องสอน จำนวน ๑ แห่ง ขนาด ๙๐ เตียง เปิดให้บริการบำบัดรักษาผู้ป่วยที่ติดยาเสพติดทั้งในลักษณะการบำบัดแบบผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยในและบำบัดในชุมชน

ตาราง : แสดงจำนวนสถานบริการสาธารณสุขแต่ละประเภทในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปีงบประมาณ ๒๕๖๔

อำเภอ	โรงพยาบาล			รพ.สต. (แห่ง)	สสช. (แห่ง)	นคม. (แห่ง)	มาลาเรียคลินิก (แห่ง)	มาลาเรียคลินิกชุมชน (MP) (แห่ง)
	จำนวน (แห่ง)	จำนวน (เตียง)	ระดับตาม Service Plan					
เมือง	๑	๑๕๐	S	๑๖	๙	๑	๒	๒
แม่สะเรียง	๑	๙๐	M๒	๑๑	๑๔	๑	๑	๑๘
ปาย	๑	๖๐	F๑	๑๑	๖	๑	๑	-
ขุนยวม	๑	๓๐	F๒	๑๐	๕	๑	๑	๒
แม่ลาน้อย	๑	๓๐	F๒	๑๑	๑๐	๑	๒	๓
สบเมย	๑	๓๐	F๒	๘	๑๐	๑	๒	๑๑
ปางมะผ้า	๑	๓๐	F๒	๕	๕	๑	๑	๑
รวม	**๗**	**๔๒๐**	-	**๗๒**	**๕๙**	**๗**	**๑๐**	**๓๗**

ตาราง : แสดงสัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์

สาขาวิชาชีพ	กรอบอัตรากำลัง (คน)	จำนวนผู้ปฏิบัติงานจริง (คน)	สัดส่วนต่อประชากรระดับจังหวัด	สัดส่วนต่อประชากรระดับประเทศ	การเปรียบเทียบสัดส่วนระดับประเทศ
แพทย์	๙๓	๘๐	๑ : ๓,๕๕๒	๑ : ๑,๗๗๑	-
ทันตแพทย์	๒๘	๓๓	๑ : ๘,๖๑๐	๑ : ๘,๔๗๒	-
เภสัชกร	๔๕	๔๘	๑ : ๕,๙๒๐	๑ : ๔,๕๖๙	-
พยาบาลวิชาชีพ	๕๖๘	๕๑๐	๑ : ๕๕๗	๑ : ๓๙๕	-
อื่นๆ	-	-	-	-	-

การศึกษา

ตาราง : จำนวนสถานศึกษา นักเรียน/นักศึกษา ห้องเรียน และครู/อาจารย์ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ของกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ

ที่	สังกัด	สถานศึกษา	นักเรียน/นักศึกษา (คน)	ครู/อาจารย์(คน)
๑	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	๓๓๑	๒๘,๓๔๗	๓,๒๐๙
๒	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)	๗	๑,๙๔๔	๙๖
๓	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)	๒	๑,๒๐๒	๖๔
๔	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (สพช.)	๔	๓๒๒	๓๓
๕	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/(อปท.) - ประเภทสามัญศึกษา - ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	 ๑๑ ๑๖๘	 ๒,๘๒๔ ๓,๖๖๕	 ๑๔๐ ๑๙๙
๖	มหาวิทยาลัย	๒	๙๒๑	๑๔๐
๗	โรงเรียนสาธิต	๑	๗๑	๙
๘	โรงเรียนตระเวนชายแดน	๑๕	๑๓๘	๑๘
รวม		**๕๔๑**	**๓๙,๔๓๔**	**๑,๙๐๘**

ตาราง : จำนวนสถานศึกษา สังกัด กศน.จังหวัด แม่ฮ่องสอน ปีการศึกษา ๒๕๖๔ จำแนกตามประเภท

ที่	ประเภท	จำนวน (แห่ง)
๑	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล (กศน.ตำบล)	๔๕
๒	ศูนย์การศึกษาเพื่อ ชุมชนในเขตภูเขา (ศศช.)	๑๓
๓	ศูนย์การเรียนชุมชน (ศรช.)	๑๒๖
รวมทั้งสิ้น		**๑๘๔**

จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีจำนวนสถานศึกษาขนาดเล็ก (มีนักเรียนต่ำกว่า ๑๒๐ คน) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต ๑ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต ๒ จำนวน ๒๒๕ โรง จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด ๓๐๘ โรง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๗๓ โดยมีปัจจัยหลายๆด้านที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาภายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เช่น การคมนาคม พื้นที่ภูเขาสูง ป่าไม้ ชายแดน สาธารณูปโภค พื้นฐาน ไฟฟ้า ประปา ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่ำที่สุดในประเทศ เป็นต้น ทำให้การจัดการศึกษาของจังหวัดแม่ฮ่องสอน จึงให้ความสำคัญในการเข้าถึงการศึกษา โดยภาครัฐและภาคเอกชน ร่วมกันให้การสนับสนุนและจัดการศึกษาภายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในรูปแบบที่หลากหลาย ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ ระดับอุดมศึกษา การศึกษาตามอัธยาศัย ที่มุ่งเน้นให้ประชากรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้เข้าถึงระบบการศึกษาอย่างทั่วถึงเสมอภาค

ตาราง : แสดงขนาดโรงเรียน จำแนกตามจานวนนักเรียนตามเกณฑ์

สำนักงาน	ขนาดโรงเรียน			รวม
	ขนาดเล็ก (๑๒๐ คน)	ขนาดกลาง (๑๒๑ – ๓๐๐ คน)	ขนาดใหญ่ (๓๐๑ - ๔๙๙ คน)	
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต ๑	๙๓	๓๔	๕	๑๓๒
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต ๒	๑๓๒	๓๘	๖	๑๗๖
รวม	**๒๒๕**	**๗๒**	**๑๑**	**๓๐๘**

การจัดการศึกษาของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๑. ระดับปฐมวัยและประถมศึกษา

จำนวนโรงเรียน ๓๐๘ โรงเรียน จำนวนนักเรียนรวมทั้งสิ้น ๔๒,๔๕๔ คน จำนวนครู ๓,๘๔๖ คน จำนวนห้องเรียน ๓,๓๕๕ ห้อง

๒. ระดับมัธยมศึกษา/อาชีวศึกษา

จำนวนโรงเรียน ๑๔ โรงเรียน จำนวนนักเรียนรวมทั้งสิ้น ๑๐,๐๑๒ คน จำนวนครู ๖๙๓ คน จำนวนห้องเรียน ๓๖๕ ห้อง

การจัดการศึกษานอกระบบ

การจัดการศึกษานอกระบบของจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน (กศน. จังหวัดแม่ฮ่องสอน) ให้บริการศึกษาในรูปแบบการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่องประเภททางไกล การศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.ทางไกล) ประกาศนียบัตรอาชีพ และการศึกษาเพื่อชุมชนบนพื้นที่สูง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรป่าไม้ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีเนื้อที่ป่า ๖,๗๙๕,๑๘๐.๗๗ ไร่ (พ.ศ. ๒๕๖๓) คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๑๗ ของพื้นที่จังหวัดประเภทของป่าไม้ที่พบในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีทั้งป่าชนิดไม่ผลัดใบ ได้แก่ ป่าดงดิบชื้น ป่าดงดิบเขา และป่าสน และป่าชนิดผลัดใบ ได้แก่ ป่าผสมเบญจพรรณ และป่าเต็ง-รัง นอกจากนี้ยังพบป่าไร่ร้างและป่าไร่เลื่อนลอย พืชพันธุ์ไม้ในป่าส่วนใหญ่เป็นไม้มีค่า เช่น ไม้สัก ไม้เต็งรัง ไม้แดง ไม้ประดู่ ไม้ชิงชัง ไม้มะค่าโมง ไม้รกฟ้าไม้ยมหอม ไม้ตะเคียนทอง ไม้ตะเคียนหนูไม้เต็ง ไม้รัง ยางเหียง ไม้พลวง ไม้ตะแบก ฯลฯ พืชพันธุ์ไม้ที่มีอยู่ทั่วไป ได้แก่ ไม้ไผ่ ผักหวานป่า ต้นคราม ผักกูด ผักกูดดอย ผักพ่อค้า ดอกอาว (กระเจียว) สาบแล แคป่า เพกา ปู่ย่า ผักแว่น ผักหนาม ผักเฮือด ผ่า เพียฟาน ฟักข้าว มันปลา (มันปู) เตา (สาหร่ายน้ำจืด) อ่องลอด (ดอกหิน)สมอไทย มะขามป้อม พืชพันธุ์ไม้เฉพาะ มีผักส้มปี้ (หัวแหวน) ผักหนามโค้ง (หมากลม) ดอกดิน เป็นต้น สัตว์ป่าที่พบได้แก่ เลียงผา กวางป่า เก้ง หมูป่า วัวแดง กระทิง เสือโคร่ง กระต่ายป่า กระรอก กระแต ชะนีนกกว่า ๑๒๐ ชนิด สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมประมาณ ๓๐ ชนิด สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก ๕ ชนิด สัตว์เลื้อยคลานประมาณ๓๐ ชนิด ปลาน้ำจืดประมาณ ๓๐ ชนิด และแมลงกว่า ๒๐๐ ชนิด

ข้อมูลจำนวนพื้นที่ป่าและประเภทพื้นที่ป่า

ปี	พื้นที่ป่า (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
๒๕๕๘	๖,๙๓๙,๙๕๓.๒๘	๘๖.๙๙
๒๕๕๙	๖,๙๐๕,๐๐๒.๔๖	๘๖.๔๔
๒๕๖๐	๖,๙๐๑,๒๘๓.๕๓	๘๖.๔๐
๒๕๖๑	๖,๘๖๐,๖๑๑.๙๔	๘๕.๘๙
๒๕๖๒	๖,๘๒๑,๘๐๘.๐๓	๘๕.๔๐
๒๕๖๓	๖,๗๙๕,๑๘๐.๗๗	๘๕.๑๗

* ข้อมูลสถิติ ๒๕๖๑,๒๕๖๒ อุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช, โครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓

ทรัพยากรน้ำ

ทรัพยากรน้ำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนใหญ่มีแหล่งจากพื้นที่ป่าต้นน้ำบริเวณรอยต่อระหว่างทิวเขาถนนธงชัยกับทิวเขาแดนลาว และทิวเขาทางตอนใต้ในอำเภอขุนยวม มีปริมาณน้ำกักเก็บได้ตลอดปี ๑๓,๐๘๙,๖๐๐ ลบ.ม. ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปีในจังหวัด ๑,๒๕๐.๖๐ ม. ประเภทของแหล่งน้ำในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน แม่น้ำสายหลัก ได้แก่แม่น้ำปาย แม่น้ำสาละวิน แม่น้ำยวม และแม่น้ำสายรอง ได้แก่ แม่สุรินทร์แม่ลาหลวง แม่เงา น้ำของ น้ำแม่ริด แม่สะเรียง แม่สะงา แม่สะมาด ส่วนอ่างเก็บน้ำ ได้แก่อ่างเก็บน้ำ ม่อนตะแลง ปริมาณกักเก็บน้ำปริมาณ ๐.๒๖๙ (ล้าน ลบ.ม.) อ่างเก็บน้ำห้วยแม่ฮ่องสอน ปริมาณกักเก็บน้ำปริมาณ ๐.๖๖๓ (ล้านลบ.ม.) อ่างจองจายปริมาณกักเก็บน้ำปริมาณไม่แน่นอน (ลบ.ม.) ประชาชนในพื้นที่มีความต้องการใช้น้ำด้านเกษตร ร้อยละ ๓๓.๑๔

บ่อน้ำบาดาลในเขตพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีจำนวนทั้งหมด ๕๔๙ แห่ง โดยเป็นบ่อน้ำบาดาลที่ควบคุม กำกับดูแลโดยสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๑๑๐ แห่ง และเป็นบ่อน้ำบาดาลที่ควบคุม กำกับ ดูแล โดยสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑ (ลำปาง) จำนวน ๔๓๙ แห่ง (เฉพาะที่ใช้การได้) เป็นการเจาะน้ำบาดาลเพื่อจะใช้ในการอุปโภคบริโภคทั่วไป หรือเพื่อการเกษตร หรือเพื่อใช้ในภาคธุรกิจหรือเพื่อใช้ในภาคอุตสาหกรรม (ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๔)

ทรัพยากรดิน

พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาซึ่งมีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ ของดินที่พบบริเวณดังกล่าว มีทั้งดินลึกและดินตื้นลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกัน ไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้นมักมีเศษหินก้อนหินหรือพื้นโผล่กระจัดกระจายทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่าง ๆ เช่น ป่าเบญจพรรณป่าเต็งรังหรือป่าดงดิบขึ้นหลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอยโดย ปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

ในพื้นที่ที่ทำการเกษตรบริเวณตะพักลำน้ำหรือที่ราบระหว่างเขาส่วนใหญ่เป็นดินลึกเนื้อดินร่วนเหนียวปนทรายความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ในพื้นที่ดอนส่วนใหญ่เป็นดินลึกมากเนื้อดินร่วนปนดินเหนียวมีปัญหาเป็นดินกรดและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำบางพื้นที่เป็นดินตื้นมีหินและกรวดปน เนื้อดินร่วนปนทรายและดินเป็นดินกรด ความอุดมสมบูรณ์ต่ำพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ดินจะถูกชะล้างพังทลายได้ง่าย บริเวณที่มีความลาดชันไม่มากนัก และดินไม่ตื้นมาก อาจใช้ปลูกพืชไร่ได้แต่ต้องรบกวนดินน้อยที่สุด พร้อมทั้งจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม ใส่ปูนเพื่อแก้ความเป็นกรดของดินและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี

การใช้ประโยชน์ที่ดิน

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีพื้นที่ทั้งสิ้น ๗,๙๒๕,๗๘๗ ไร่ เป็นพื้นที่ป่ามากที่สุด จำนวน ๖,๕๗๐,๒๑๖ ไร่ รองลงมาเป็นพื้นที่เกษตรกรรม จำนวน ๑,๒๑๖,๒๘๒ ไร่ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๘๔,๔๒๗ ไร่ พื้นที่เบ็ดเตล็ด จำนวน ๒๘,๗๕๓ ไร่ และพื้นที่น้ำ จำนวน ๒๖,๑๐๙ ไร่

พื้นที่เกษตร

จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีพื้นที่ที่เกษตรกรใช้ประโยชน์เพื่อทำการเกษตรปลูกพืชประมาณ ๔๗๖,๔๒๑ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๕.๙๖ ของพื้นที่จังหวัด ครัวเรือนเกษตรกรประมาณ ๓๘,๐๒๕ ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๒.๒๓ ของครัวเรือนทั้งหมด พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกข้าวนาปี จำนวน ๒๓๒,๒๘๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๗๖ ของพื้นที่ทำการเกษตร รองลงมาเป็น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๑๓๕,๕๑๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๔๔ ของพื้นที่ทำการเกษตร กระเทียม ๑๙,๐๙๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๐๑ ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ถั่วเหลือง จำนวน ๑๕,๓๑๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๑ ของพื้นที่ทำการเกษตร ตามลำดับ

จากรายงานข้อมูลภาวการณ์ผลิตพืชและระบบทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ประมาณการข้อมูลพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง : แสดงจำนวนเกษตรกรและพื้นที่ผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปีการเพาะปลูก ๒๕๖๔/๖๕

ชนิดพืช	เกษตรกร (ครัวเรือน)	พื้นที่ (ไร่)
ข้าวนาปี	๔๐,๒๐๐	๒๓๒,๒๘๕
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๑๕,๒๘๐	๑๓๕,๕๑๔
กระเทียม	๔,๙๖๒	๑๙,๐๙๐
ถั่วเหลือง	๓,๐๕๓	๑๕,๓๑๔
กะหล่ำปลี	๑,๖๑๕	๙,๒๐๕
กาแฟอาราบิกา	๒,๖๑๙	๙,๕๔๘
ส้มเขียวหวาน	๓๗๘	๒,๖๙๖
ถั่วลิสง	๒๘๗	๑,๘๒๘
บุก	๑,๘๑๒	๕,๔๒๒
งาขาว	๑๙	๗๓
งาดำ	๘๗	๕๒๙

ข้อมูลจาก : สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน รายงานข้อมูลภาวการณ์ผลิตพืชและระบบทะเบียนเกษตรกร (ก.ค.๖๕)

การเลี้ยงสัตว์

สภาพโดยทั่วไปของการเลี้ยงสัตว์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่เลี้ยงไว้เพื่อใช้บริโภคในครัวเรือนเท่านั้นเหลือจากการบริโภคจึงจำหน่ายลักษณะการเลี้ยงพึ่งพาอาหารตามธรรมชาติเป็นหลักถึงแม้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอนจะส่งเสริมให้เลี้ยงไก่พื้นเมือง โคเนื้อ กระบือ และสุกรเพื่อจำหน่ายให้เกษตรกร

มีรายได้เพื่อขึ้นตามวัตถุประสงค์ของกรมปศุสัตว์ แต่เนื่องจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีข้อจำกัดของสภาพพื้นที่และการคมนาคมขนส่งที่ยังไม่เอื้ออำนวย จึงทำให้การผลิตสัตว์ เช่น ไก่ โค กระบือและสุกร เป็นการผลิตและเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือนและจำหน่ายในพื้นที่ใกล้เคียง ณ ปัจจุบันยังไม่มีการผลิตเพื่อเป็นธุรกิจฟาร์มขนาดกลางและขนาดใหญ่เพื่อจำหน่ายไปยังต่างพื้นที่เท่าที่ควร และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอนไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดในปีที่ผ่านมา

ข้อมูลสัตว์เลี้ยงที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากข้อมูลจำนวนสัตว์เลี้ยงของจังหวัดแม่ฮ่องสอนปี ๒๕๖๕ พบว่ามีการเลี้ยงไก่มากที่สุด รองลงมาคือ โคเนื้อ สุกร กระบือ เป็ด แพะและแกะ ตามลำดับโดยเฉพาะไก่และโคเนื้อที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากการส่งเสริมการเลี้ยงไก่และโคเนื้อของโครงการที่เป็นภารกิจของหน่วยงาน ทำให้มีแหล่งวัตถุดิบประเภทเนื้อสัตว์เพียงพอในการบริโภคภายในจังหวัดและยังสามารถจำหน่ายออกไปยังจังหวัดใกล้เคียง ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น จึงควรสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ให้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่องต่อไป

ตาราง : ข้อมูลสัตว์เลี้ยงที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ปี	จำนวน	จำนวนสัตว์เลี้ยง (ตัว)						
	เกษตรกร	ไก่	เป็ด	สุกร	แพะ	แกะ	โคเนื้อ	กระบือ
๒๕๖๑	๑๗,๒๒๐	๕๗๒,๕๗๒	๘,๔๒๐	๔๔,๖๘๒	๒,๑๖๕	๔๖	๕๙,๗๑๘	๒๙๘๒๕
๒๕๖๒	๑๘,๕๘๕	๖๕๓,๔๔๘	๑๑,๖๘๔	๕๖,๔๘๖	๒,๔๒๕	๑๙๒	๗๑,๘๑๐	๓๙,๒๘๔
๒๕๖๓	๒๐,๔๐๔	๗๓๖,๐๘๐	๑๔,๗๕๖	๖๕,๔๔๑	๒,๕๑๑	๑๒๑	๗๔,๙๗๗	๓๘,๔๗๒
๒๕๖๔	๒๒,๐๐๗	๘๓๖,๑๐๔	๑๔,๕๑๒	๖๕,๕๙๔	๒,๗๐๓	๑๒๑	๘๑,๑๑๗	๔๐,๐๘๗
๒๕๖๕	๒๓,๒๖๕	๙๒๘,๕๗๙	๑๕,๐๒๗	๔๙,๕๕๕	๒,๙๕๗	๑๗๖	๘๗,๖๒๙	๔๓,๕๕๘

ข้อมูล ณ วันที่..๑๙.....เดือน.สิงหาคม..ปี.๒๕๖๕.

ข้อมูลพื้นที่ทำกินที่มีเอกสารสิทธิ์ตามกฎหมาย

๑. ข้อมูลที่ดินในเขตพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยสำนักงานปฏิรูปที่ดินมีพื้นที่ทำการเกษตร แปลงเกษตรกรรมและแปลงที่ดินชุมชน รวม ๑๘,๓๘๓ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๖.๓ ของพื้นที่ทำเกษตรกรรม

๒. จากข้อมูลสำนักงานที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอน ระบุว่าพื้นที่ถือครองที่มีเอกสารสิทธิ์ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนทั้งหมด จำนวน ๓ ประเภท ได้แก่

๒.๑ โฉนดที่ดิน จำนวนเนื้อที่รวม ๖๙,๙๙๘ ไร่ ๑ งาน ๑๒๘ ตารางวา หรือ ๔๐,๗๘๓ แปลง

๒.๒ น.ส.๓ ก จำนวนเนื้อที่รวม ๗,๘๑๒ ไร่ ๐ งาน ๙๓ ตารางวา หรือ ๓,๑๕๒ แปลง

๒.๓ น.ส.๓ จำนวนเนื้อที่รวม ๒๑,๕๒๙ ไร่ ๐ งาน ๑๓๔ ตารางวา หรือ ๕,๖๐๘ ไร่

ข้อมูลด้านความมั่นคง

อาณาเขต

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาระยะทางทั้งหมด ๔๘๓ กิโลเมตร เป็นพื้นดิน ยาวประมาณ ๓๒๖ กิโลเมตรและเป็นทางน้ำ ยาวประมาณ ๑๕๗ กิโลเมตร แบ่งเป็นแนวลำน้ำสาละวิน ๑๒๗ กิโลเมตร แนวลำน้ำยวม ๓๐ กิโลเมตร มีช่องทางธรรมชาติเข้าออกกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาช่องทางทางบก ๒๙ ช่องทางช่องทางทางน้ำ ๙ ท่าข้ามซึ่งทุกอำเภอของจังหวัดแม่ฮ่องสอนจะมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ดังนี้

อำเภอปายและอำเภอปางมะผ้า ติดต่อกับรัฐฉาน

อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ติดต่อกับรัฐฉาน รัฐคะยา

อำเภอขุนยวมและอำเภอแม่ลาน้อย ติดต่อกับ รัฐคะยา

อำเภอแม่สะเรียงและอำเภอสบเมย ติดต่อกับ รัฐกะเหรี่ยง

จุดผ่อนปรนการค้าชายแดน

จุดผ่อนปรนทางการค้า ๕ แห่ง ที่กฎหมายอนุมัติให้มีการค้าสินค้า ได้แก่

๑) ด่านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม-บ้านน้ำมาง รัฐคะยา

๒) ด่านห้วยผึ้ง อำเภอเมือง-บ้านนามน รัฐฉาน

๓) ด่านน้ำเพียงดิน อำเภอเมือง-บ้านใหม่ รัฐคะยา

๔) ด่านเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง -บ้านห้วยทราย รัฐคะยา

๕) ด่านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย - จังหวัดผาปูน รัฐกะเหรี่ยง

ปัญหายาเสพติด

จากข้อมูลในห้วงปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญสามารถลักลอบลำเลียง ยาเสพติดเข้าสู่พื้นที่ตอนในจำนวนมากขึ้น ซึ่งจำนวนยาเสพติดที่ถูกตรวจยึดในพื้นที่ตอนในมีปริมาณมากกว่าชายแดน และรูปแบบการลำเลียงยาเสพติดที่พบตามพื้นที่ชายแดนพบว่าเป็นการลักลอบลำเลียงโดยใช้รถยนต์บรรทุกยาเสพติดจำนวนมากเพื่อนำไปเก็บรักษาบริเวณที่พักยาเสพติดเพื่อรอกระจายเข้าสู่พื้นที่ตอนในต่อไป ส่วนรูปแบบการจับกุมในพื้นที่ตอนในพบว่ามีหลายรูปแบบเรียงลำดับจากรูปแบบที่พบบ่อยที่สุด ได้แก่ การใช้รถยนต์กระบะที่ติดตั้งตู้ทึบหรือใช้วัสดุปิดคลุมกระสอบยาเสพติดด้านหลังกระบะ การซุกซ่อนในผลผลิตทางการเกษตร การซุกซ่อนในสัมภาระพกติดตัวผู้โดยสารรถโดยสาร การใช้ขบวนรถจักรยานยนต์ในการลำเลียงยาเสพติด การทำช่องลับในรถยนต์เพื่อซุกซ่อนยาเสพติด และการซุกซ่อนในช่องเก็บของรถโดยสาร

ตาราง : สถิติผลการจับกุมคดียาเสพติด ๕ ข้อหาหลัก ประจำปี ๒๕๕๙- ๒๕๖๕

ปี พ.ศ.	ผลิต(คดี)	จำหน่าย (คดี)	ครอบครองเพื่อจำหน่าย(คดี)	ครอบครอง (คดี)	เสพ (คดี)	รวม (คดี)
๒๕๕๙	๗๕	๓๐	๕๗	๑๐๕	๑๒๙	๓๙๖
๒๕๖๐	๗๓	๑๖	๗๓	๑๑๕	๒๗๗	๕๕๔
๒๕๖๑	๖๑	๒๔	๗๘	๑๔๖	๒๗๐	๕๗๙
๒๕๖๒	๑๔	๑๔	๙๙	๑๔๐	๒๗๖	๕๔๓
๒๕๖๓	๙๘	๔๑	๖๕	๑๘๕	๒๔๙	๖๓๘
๒๕๖๔	๑๗๔	๓๕	๑๓๗	๓๕๓	๖๕๑	๑,๓๕๐
๒๕๖๕	๖๖	๑๙	๕๗	๑๕๙	๓๐๙	๖๑๐

ที่มา : ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดแม่ฮ่องสอน ข้อมูล ณ วันที่ ๒๘ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๕

ตาราง : สถิติของกลางยาเสพติด ๒๕๕๙ - ๒๕๖๕

ประเภท	พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕	หน่วยนับ
ยาบ้า	๑๑๗,๕๓๓	๒๓,๑๑๘	๔๗,๖๓๐	๒๙,๕๘๘	๓๗๙,๖๖๔.๓	เม็ด
ฝิ่น	๒๘,๖๒๔.๘๓	๓๒,๒๖๐.๔๘๔	๑๔,๖๒๕.๔๕๑	๒,๙๗๐.๙๗๘	๒๓,๖๒๙.๑๙	กรัม
เฮโรอีน	๑๗.๒๗๕	๑๓.๐๗๒๙	๒๗.๗๔๖๐	๓๓.๙๙๓	๕๐.๔๙๙	กรัม
กัญชา	๑,๗๓๑.๐๐๘	๔๙๔.๓๒	๑๐,๗๘๕.๕๙	๓,๓๒๗.๘๐๘	๓๒๔๒.๕๖๒	กรัม
ยาไอซ์	๑๗๖.๘๒๖	๑.๕๙	๒.๐๐	๑.๕๔	๑๔.๗๖๔	กรัม
โคเคน	-	-	-	-	-	-
ยาอี	-	-	-	-	-	-
สาระเหย	-	-	-	-	-	-

ที่มา : ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดแม่ฮ่องสอน ข้อมูล ณ วันที่ ๒๘ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๕

จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในปี ๒๕๖๕ จำนวน ๔๒๑ หมู่บ้าน มีหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ไม่มีผู้เสพและไม่มีผู้ค้า (หมู่บ้านไม่พบปัญหา) จำนวน ๓๖๓ หมู่บ้าน หมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีเฉพาะผู้เสพ (พบผู้เสพ) จำนวน ๔๔ หมู่บ้าน หมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีเฉพาะผู้ค้า (พบผู้ค้า) จำนวน ๗ หมู่บ้าน และหมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีทั้งผู้เสพและผู้ค้า (พบทั้งผู้เสพและผู้ค้า) จำนวน ๗ หมู่บ้าน โดยมีพื้นที่ที่มีความรุนแรงมากที่สุด คือ อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า ตามลำดับ รายละเอียดตามตาราง ดังนี้

ตาราง : หมู่บ้าน/ชุมชน ที่ไม่มีผู้เสพและไม่มีผู้ค้า (ไม่พบปัญหา) ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ลำดับที่	อำเภอ/เทศบาล	จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชน	
		ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
๑	ปาย	๔๑	๔๕
๒	ปางมะผ้า	๒๙	๒๖
๓	เมืองแม่ฮ่องสอน	๕๕	๖๒

ลำดับที่	อำเภอ/เทศบาล	จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชน	
		ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
๔	ขุนยวม	๔๓	๔๓
๕	แม่ลาน้อย	๕๕	๕๙
๖	แม่สะเรียง	๖๔	๖๖
๗	สบเมย	๕๔	๕๖
๘	เทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน	๖	๖
รวม		**๓๔๗**	**๓๖๓**

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ภาพรวมเศรษฐกิจ

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีผลิตภัณฑ์มวลมูลค่า ๑๕,๑๔๘ ล้านบาท โดยลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๕๙ ล้านบาท (ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีมูลค่ารวม ๑๕,๒๐๗ ล้านบาท) สำหรับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีมูลค่า ๖๓,๔๑๙ บาท ลดลงขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มูลค่า ๗๓๓ บาท (ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีมูลค่า ๖๔,๑๕๒ บาท) นอกจากนี้ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๓ มีมูลค่าเพิ่มขึ้นและลดลงเป็นผลมาจากภาคการเกษตร ภาคบริการ ภาคอุตสาหกรรม เป็นสำคัญ

ตาราง : ข้อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ย้อนหลัง ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓)

รายการ	พ.ศ. ๒๕๕๙	พ.ศ. ๒๕๖๐	พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ณ ราคาประจำปี (หน่วย : ล้านบาท)	๑๒,๕๕๔	๑๓,๐๓๔	๑๓,๘๐๒	๑๕,๒๐๗	๑๕,๑๔๘
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP per capita) (หน่วย : บาท)	๕๔,๙๐๘	๕๕,๘๖๑	๕๘,๖๘๓	๖๔,๑๕๒	๖๓,๔๑๙

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

การค้าชายแดน

ภาคการคาชายแดน

จังหวัดแม่ฮ่องสอนยังไม่มีด่านถาวร มีเพียงจุดผ่อนปรนทางการค้า ๕ แห่ง ที่กฎหมายอนุมัติให้มีการค้าสินค้า ได้แก่ ๑) ด่านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม-บ้านน้ำมาง รัฐคะยา ๒) ด่านห้วยผึ้ง อำเภอเมือง - บ้านนามน รัฐฉาน ๓) ด่านน้ำเพียงดิน อำเภอเมือง-บ้านใหม่ รัฐคะยา ๔) ด่านเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง -บ้านห้วยทราย รัฐคะยา และ ๕) ด่านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย - จังหวัดผาปูน รัฐกะเหรี่ยง ซึ่งฝ่ายไทยโดยจังหวัดแม่ฮ่องสอนกำหนดให้สามารถแลกเปลี่ยนสินค้าที่จำเป็นในการอุปโภค- บริโภคในชีวิตประจำวัน และเป็นสินค้าไม่ต้องห้ามตามกฎหมายอื่นใดได้ภายในบริเวณตลาดนัดเพื่อการค้าห่างจากแนวพรมแดนประมาณ ๒ กิโลเมตร ระหว่างเวลาตั้งแต่ ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐น. (เวลาประเทศไทย) ของทุกวัน

มูลค่าการค้ารวมในเดือนมกราคม – ตุลาคม ๒๕๖๕ เท่ากับ ๑,๐๕๐.๙๒ ล้านบาท แบ่งเป็นมูลค่าการส่งออก ๓๗๖.๗๓ ล้านบาท และ มูลค่าการนำเข้า ๖๗๔.๑๙ ล้านบาท ขาดดุลการค้าสะสม ๒๙๗.๔๖ ล้านบาท เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปี ๒๕๖๔ พบว่ามูลค่าการค้ารวมเพิ่มขึ้น ๘๘๒.๕๘ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๒๔.๒๘ มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจำนวน ๒๑๙.๗๗ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๔๐.๐๒ มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น ๖๖๒.๘๑ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๕,๘๒๔.๓๔ และดุลการค้าลดลง ๔๔๓.๐๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓๐๔.๓๑ (ในปี ๒๕๖ มีการปิดจุดผ่อนปรนทั้ง ๕ แห่ง ตั้งแต่เดือนมกราคม - มีนาคม ๒๕๖ ส่งผลให้ เดือนมกราคม – ตุลาคม ๒๕๖ มีมูลค่าการค้ารวมเพียง ๑๖๘.๓ ล้านบาท แบ่งเป็นมูลค่าการส่งออก ๑๕๖.๙๖ ล้านบาท และมูลค่าการนำเข้า ๑๑.๓๘ ล้านบาท ดุลการค้าเกินดุลจำนวน ๑ ๕.๕๙ ล้านบาท)

ภาพรวมของมูลค่าการค้าชายแดนด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอนปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕

ที่	รายการข้อมูล	ข้อมูลเปรียบเทียบ ๕ ปี				
		๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๑	สินค้าส่งออก	๘๙๒.๐๗	๖๒๒.๖๖	๒๐๒.๙๖	๑๙๘.๔๗	๓๗๖.๗๓
๒	สินค้านำเข้า	๘๗๐.๖๙	๕๔๕.๓๒	๑๗๗.๒๔	๑๑.๖๘	๖๗๔.๑๙
๓	ดุลการค้า	๒๑.๓๘	๗๗.๓๔	๒๕.๗๒	๑๘๖.๗๙	- ๒๙๗.๔๖
๔	มูลค้าการค้าชายแดน	๑,๗๖๒.๗๗	๑,๑๖๘.๐๐	๓๘๐.๒๑	๒๑๐.๑๖	๑,๐๕๐.๙๒

ข้อมูล : จากสำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน ณ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

ประชากรและกำลังแรงงาน

สถานการด้านแรงงานของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประชากรอายุ ๑๕ ปี ขึ้นไปที่มีงานทำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำแนกประเภทของการประกอบอาชีพ และจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่าโดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้และการประมง จำนวน ๗๕,๔๗๔ คน ของประชากรที่มีงานทำ รองลงมาคือ การขายส่ง และการขายปลีก จำนวน ๗,๑๒๓ คน และรองลงมาคือ การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมประกันสังคมภาคบังคับ จำนวน ๖,๙๒๕ คน และการประกอบอาชีพการทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน และองค์การระหว่างประเทศ มีจำนวนน้อยที่สุดซึ่งในบางปีไม่มีผู้ประกอบอาชีพนี้เลย

ทั้งนี้ การประกอบอาชีพด้านเกษตรกรยังเป็นอาชีพที่มีประชากรวัยแรงงานดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และอาชีพการให้บริการด้านการขาย และการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้ายังคงมีแนวโน้มที่สูงขึ้นอาจเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-๑๙ ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและการปรับเปลี่ยนวิธีการในการขาย รวมถึงผู้บริโภคมีการปรับเปลี่ยนจากการซื้อของหน้าร้านเป็นการสั่งของทางระบบออนไลน์มากขึ้น จึงทำให้การขายและการขนส่งยังมีแนวโน้มที่ดี

การมีงานทำ (๕ ปีล่าสุด)

ตาราง : ประชากรอายุ ๑๕ ปี ขึ้นไปที่มีงานทำ จำแนกเป็นประเภทอาชีพ ดังนี้

สถานภาพแรงงาน	รวม	ชาย	หญิง
ผู้มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป (พ.ศ. ๒๕๖๔)	**๑๕๑,๙๐๑**	**๗๖,๔๙๓**	**๗๕,๔๐๘**
๑. ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	**๑๑๐,๐๖๐**	**๖๐,๔๕๑**	**๔๙,๖๐๙**
๑.๑ กำลังแรงงานปัจจุบัน	๑๐๗,๗๘๐	๕๙,๐๘๗	๔๘,๖๙๓
๑.๑.๑ ผู้มีงานทำ	๑๐๗,๐๒๐	๕๘,๙๐๐	๔๘,๑๒๐
๑.๑.๒ ผู้ว่างงาน	๗๖๐	๑๘๗	๕๗๓
๑.๒ ผู้ที่รอฤดูกาล	๒,๒๘๐	๑,๓๖๔	๙๑๖
๒. ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	**๔๑,๘๔๑**	**๑๖,๐๔๒**	**๒๕,๗๙๙**
๒.๑ ทำงานบ้าน	๙,๕๘๖	๓๖๔	๙,๒๒๒
๒.๒ เรียนหนังสือ	๙,๔๔๓	๓,๙๑๓	๕,๕๓๐
๒.๓ อื่น ๆ เช่น เด็ก/ชรา/ป่วย/พิการจนไม่สามารถทำงานได้	๒๒,๘๑๒	๑๑,๗๖๕	๑๑,๐๔๗

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดแม่ฮ่องสอน พ.ศ.๒๕๖๔

การมีงานทำตามประเภทอุตสาหกรรม

พบว่าโดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้และการประมง คิดเป็นประมาณ ร้อยละ ๖๐ ของประชากรที่มีงานทำ รองลงมาคือ พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด คิดเป็นประมาณร้อยละ ๑๒ และการขายส่ง และการขายปลีก คิดเป็นประมาณร้อยละ ๑๐ และการประกอบอาชีพการทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน มีจำนวนน้อยที่สุดซึ่งในบางปีไม่มีผู้ประกอบอาชีพนี้เลย

สถานะภาพการทำงาน

ตาราง : ประชากรอายุ ๑๕ ปี ขึ้นไปที่มีงานทำ จำแนกเป็นตามอุตสาหกรรม ดังนี้

อุตสาหกรรม	รวม	ชาย	หญิง
ยอดรวม	**๑๐๗,๐๒๐**	**๕๘,๙๐๐**	**๔๘,๑๒๐**
๑. เกษตรกรรม การป่าไม้และการประมง	๗๕,๔๗๔	๔๑,๘๑๕	๓๓,๖๕๙
๒. การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	-	-	-
๓. การผลิต	๑,๓๘๔	๕๓๙	๘๔๔
๔. การไฟฟ้า ก๊าซ และไอน้ำ	๘๓๑	๗๐๔	๑๒๗
๕. การจัดหาน้ำ และบำบัดน้ำเสีย	๑๗๙	๑๗๙	-

อุตสาหกรรม	รวม	ชาย	หญิง
๖. การก่อสร้าง	๒,๔๙๖	๒,๓๘๔	๑๑๓
๗. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	๗,๑๒๓	๓,๐๘๒	๔,๐๔๑
๘. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	๕๘๙	๔๕๐	๑๓๘
๙. โรงแรม และ ภัตตาคาร	๒,๖๙๕	๖๖๒	๒,๐๓๓
๑๐. ข้อมูลข่าวสาร และการสื่อสาร	๑๔๖	๑๑๖	๓๐
๑๑. กิจการทางการเงิน และการประกันภัย	๓๒๙	๑๕๙	๑๗๐
๑๒. กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ	๑๑	-	๑๑
๑๓. กิจกรรมทางวิชาชีพ และเทคนิค	๑๘๐	๑๖๕	๑๖
๑๔. การบริหาร และการสนับสนุน	๕๔๐	๑๘๓	๓๕๗
๑๕. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมประกันสังคมภาคบังคับ	๖,๙๒๕	๔,๘๔๗	๒,๐๗๘
๑๖. การศึกษา	๓,๗๕๖	๑,๕๓๔	๒,๒๒๒
๑๗. งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	๒,๓๓๓	๙๐๔	๑,๔๒๙
๑๘. งานด้านศิลปะความบันเทิงนันทนาการ	๔๖๖	๒๗๒	๑๙๔
๑๙. กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	๑,๔๑๔	๘๙๐	๕๒๔
๒๐. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	๑๔๙	๑๔	๑๓๕
๒๑. องค์การระหว่างประเทศ	-	-	-

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดแม่ฮ่องสอน พ.ศ.๒๕๖๔

การว่างงาน

ตารางการว่างงาน (๕ ปี ล่าสุด)

ปี	ผู้ว่างงาน (คน)
พ.ศ. ๒๕๖๑	๕๐๙
พ.ศ. ๒๕๖๒	๖๗๓
พ.ศ. ๒๕๖๓	๙๙๔
พ.ศ. ๒๕๖๔	๙๕๗
พ.ศ. ๒๕๖๕	๑,๐๔๑

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๘ เดือน พฤศจิกายน ปี ๒๕๖๕

*หมายเหตุ **ข้อมูลผู้ว่างงาน เป็นข้อมูลของผู้ที่ลาออก หรือสถานประกอบการเลิกจ้าง แล้วมาขึ้นทะเบียน/ รายงานตัว เพื่อขอรับเงินชดเชยประกันตนกรณีว่างงาน และลงทะเบียนเพื่อหางานทำเท่านั้น ซึ่งไม่ใช่จำนวนผู้ว่างงานทั้งหมดในจังหวัดแม่ฮ่องสอน*

แรงงานต่างด้าว

จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยถูกกฎหมายและได้รับอนุญาตให้ทำงาน มีจำนวน ๖,๓๕๒ คน

ตารางประเภทแรงงานต่างด้านการได้รับอนุญาต

ประเภทการได้รับอนุญาต	ราย
๑. คนต่างด้าวประเภททั่วไป (มาตรา ๕๙)	๙๒
๒. คนต่างด้าว ๓ สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา) (มาตรา ๖๓/๒)	๒,๐๑๒
๒.๑ มติคณะรัฐมนตรี ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔	๑,๑๘๗
๒.๒ มติคณะรัฐมนตรี ๒๘ กันยายน ๒๕๖๔	๓๐๗
๒.๓ คนต่างด้าวนำเข้าตาม MOU	๖
๒.๔ มติคณะรัฐมนตรี ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๓	๕๑๒
๓. บุคคล/ชุมชนบนพื้นที่สูง (มาตรา ๖๓/๑)	๔,๒๔๘
รวม	**๖,๓๕๒**

ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม

วัฒนธรรมทางภาษา ชาวไทยใหญ่จะมีภาษาพูดเป็นของตนเองเรียกว่า "ก้าไต" เวลาพูดภาษาไตเรียกว่า"อุบไต" คล้ายคลึง กับภาษาไทย แต่เมื่อพูดต่อกันเป็นประโยคอาจฟังไม่รู้เรื่องแต่หากแยกเป็นค้าเดี่ยว ๆ จะเข้าใจได้ง่ายส่วน ภาษาเขียนตัวอักษรไทยเรียกว่า "ลึกไต" มีใช้กันมาตั้งแต่สมัยโบราณลักษณะของตัวอักษรกลมคล้ายตัวอักษร มอญและเมียนมา ชาวกะเหรี่ยง, ชาวจีนฮ่อ มีภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นของตนเอง ส่วนชนเผ่า ลาหู่ ลีซู ลัวะในปัจจุบันมีภาษาพูด ส่วนภาษาเขียนน้าอักษรอังกฤษมาใช้

ประเพณี

ประเพณี"ปอยส่างลอง"

คือ งานประเพณีบวชลูกแก้วของชาวไทยใหญ่ ซึ่งเป็นการบรรพชาสามเณรเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาและเพื่อเรียนรู้พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าและการสืบทอดประเพณีที่มีมาแต่ดั้งเดิม โดยชาวไทยใหญ่มีความเชื่อว่า ถ้าลูกชายของตนได้บวชเป็นสามเณร จะได้อานิสงส์ ๘ กัลป์ ถ้าบวชลูกชายผู้อื่นเป็นสามเณรจะได้อานิสงส์ ๔ กัลป์ หากได้อุปสมบทลูกของตนเป็นพระภิกษุสงฆ์จะได้อานิสงส์ ๑๒ กัลป์ และหากได้อุปสมบทลูกผู้อื่นจะได้อานิสงส์ ๘ กัลป์ ซึ่งจะจัดงานระหว่างเดือนมีนาคม-เมษายน ของทุกปี ณ ชุมชนและวัดที่มีชาวไทยใหญ่อาศัย รวมทั้งในเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน

ประเพณีแห่จองพารา (งานปอยเหลินสิบเอ็ด)

คือ ประเพณีส่วนหนึ่งในงานเทศกาลออกพรรษาของอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน “จองพารา” เป็นภาษาไทยใหญ่ แปลว่า “ปราสาทพระ” โดยคำว่า “จอง” มาจากคำว่า พระ หรือวระ แปลว่า ประเสริฐ หมายถึง พระพุทธเจ้า ส่วนคำว่า “พรา” หมายถึง เมือง เช่น กรุงพาราณสี เป็นต้น ฉะนั้น คำที่ถูกต้องคือ จองพรา หรือซุ้มประสาทรับเสด็จพระพุทธเจ้า และการบูชาจองพารา คือ การสร้างปราสาทเพื่อคอยรับเสด็จพระพุทธเจ้าที่จะเสด็จลงมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เทศกาลนี้จะจัดขึ้นระหว่างวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันแรม ๘ ค่ำ เดือน ๑๑ หรือในราวเดือนตุลาคมของทุกปี ในเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน และตามหมู่บ้านชาวไทใหญ่ที่เป็นชาวพุทธ โดยกิจกรรมภายในงานชาวบ้านจะช่วยกันสร้างปราสาทจำลองที่เรียกว่าจองพาราประดับไว้ตามบริเวณวัดและบ้านเรือน และแห่ขบวนรูปสัตว์ต่างๆ เพื่อแสดงความยินดีที่พระพุทธเจ้าเสด็จกลับมาในวันขึ้น ๑๓ ค่ำ รวมถึงมีตลาดนัดออกพรรษาหรือกาดหลู่ ซึ่งมีการจุดตะเกียงและเทียนในตลาดตั้งแต่กลางคืนจนถึงรุ่งเช้า เพื่อให้ชาวบ้านได้จับจ่ายซื้อของเตรียมงานไฟ และสำหรับวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เรียกว่า “วันดา” โดยพอถึงรุ่งเช้าของวันขึ้น ๑๕ ค่ำ จะมีการทำบุญตักบาตรเทโวโรหนะ จากวัดพระธาตุดอยกองมูซึ่งตั้งอยู่บนดอยกองมูลงมาสู่วัดม่วยต่อที่อยู่บริเวณเชิงเขา ทิวแถวของพระภิกษุสามเณรและประชาชนนับร้อยพัน ซึ่งจะเรียงรายสองข้างทางเดินลงจากวัดพระธาตุดอยกองมูเพื่อทำบุญตักบาตร ท่ามกลางสายหมอกยามเช้า และในช่วงกลางคืนจะมีการจุดประทีปโคมไฟตามบ้านเรือนและวัดวาอารามต่าง ๆ และมีการแห่จองพราซึ่งตกแต่งประดับประดาอย่างสวยงาม นอกจากนี้ ในปอยเหลินสิบเอ็ดยังมีการแสดงการละเล่นพื้นเมืองและมหรสพต่าง ๆ เช่น การฟ้อนนกกิ่งกะหร่าก้าลาย (ฟ้อนเจิง) ก้าโต ฟ้อนกำเบ้อคง (กำเบ้อ คือ ผีเสื้อ / คง คือ แม่น้ำสาละวิน)

ประเพณีออกหว่า

คือ เทศกาลออกพรรษาแม่สะเรียง เป็นประเพณีสำคัญของชาวแม่ฮ่องสอนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของชาวไทใหญ่ โดยชาวบ้านจะประดิษฐ์ จองพารา ซุ้มราชวัตร และโคมไฟประดับตามบ้านเรือน เพื่อแสดงถึงการรับเสด็จพระพุทธเจ้าที่เสด็จจากสวรรค์ชั้นดาวดึงกลับสู่โลกมนุษย์ โดยมีพิธีตักบาตรตามวิถีไทยใหญ่ขบวนแห่เทียนเหง หรือเทียนพันเล่ม ตามถนนสายต่างๆในเขตเทศบาล โดยจะจัดขึ้นในห้วงเดียวกับงานประเพณีแห่จองพาราที่บริเวณหน้าสถานีตำรวจภูธรแม่สะเรียง และหน้าสำนักงานเทศบาลตำบลแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อสืบทอดประเพณีอันดีงามของชาวไทใหญ่ ให้คงอยู่สืบไป และส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประเพณีสิบสองมนล่องผ่องไต และงานนมัสการพระธาตุดอยกองมู (ลอยกระทงสวรรค์)

สิบสองมนล่องผ่องไต สิบสองมน

คือ วันเพ็ญเดือนสิบสอง ล่องผ่องไต หมายถึงการลอยกระทงของชาวไต หรือไทใหญ่นั่นเอง โดยชาวไทใหญ่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้จัดประเพณีสิบสองมนล่องผ่องไต บริเวณเชิงสะพานข้ามแม่น้ำปาย บ้านปางหมู ตำบลปางหมู อำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอนโดยในงานจะจัดให้มีการประกวด “ผ่องจองส่างอุ๊กปุ๊ก” (กระทงไทยใหญ่) ซึ่งประดิษฐ์เป็นรูปปราสาท ภายในประดิษฐานพระอุปคุต และแห่ร่วมขบวน นอกจากนั้นยังมีการประกวดขบวนแห่ การประกวด “นางญิงไต (สาวงามไทใหญ่), การประกวดการนุ่งโคไต (แต่งกายชุดไทใหญ่ การแสดงทางศิลปวัฒนธรรมต่างๆ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ไว้ซึ่งขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น รวมทั้งเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอนด้วย

ประเพณีกินวอหรือประเพณีปีใหม่ชนเผ่าลีซอ

ประเพณีกินวอหรือประเพณีปีใหม่ของชาวลีซอ ซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า ถือว่าเป็นงานสำคัญที่สุดในรอบปี ซึ่งตรงกับประเพณีตรุษจีนถือเป็นงานใหญ่หลังจากการทำงานหนักมาในรอบปีนั้นได้สิ้นสุดลง และทุกครอบครัวได้เก็บเกี่ยวข้าวเข้ายุ้งฉางเรียบร้อยแล้ว ซึ่งหากพืชพันธุ์เพาะปลูกได้ผลดี สัตว์เลี้ยงเติบโตอย่างดี ชาวบ้านก็จะมีอาหารเพียงพอสำหรับตลอดปี โดยผู้หญิงจะเตรียมตัดเย็บเสื้อผ้าชุดใหม่ไว้ให้สมาชิกในบ้าน จากนั้นชาวบ้านก็จะช่วยกันฆ่าหมูเพื่อทำหมูเค็มแขวนเก็บไว้กินในปีใหม่ รวมทั้งทำผักดอง ผักกาดแห้ง เต้าหู้ยี้ ต้มเหล้า หาฟืน ตำข้าว เพื่อเก็บไว้ใช้ในยามงานเร่งด่วน เมื่อถึงวันงานปีใหม่ก็จะไม่มีการทำงานและร่วมสนุกสนานในช่วงงานปีใหม่ โดยงานจะจัดขึ้นระหว่างปลายเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ในทุก ๆ หมู่บ้านที่มีชนเผ่าลีซออาศัย ทั้งนี้จะมีหมู่บ้านชาวลีซอขนาดใหญ่ ที่จะจัดเทศกาลปีใหม่ของชาวลีซออย่างยิ่งใหญ่และมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งในเขตอำเภอปางมะผ้า ได้แก่ บ้านก็ดสามสิบ บ้านแม่หมูลีซอบ้านหนองตอง บ้านน้ำริน บ้านหนองผาจ้ำเขตและในอำเภอปาย ได้แก่ บ้านปางแปก บ้านใหม่

สถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม

วัดพระธาตุดอยกองมู วัดนี้เดิมมีชื่อเรียกว่า วัดปลายดอย เป็นปูชนียสถานคู่บ้านคู่เมือง ที่สำคัญประกอบด้วยพระธาตุเจดีย์ที่สวยงาม ๒ องค์ ซึ่งจากวัดพระธาตุดอยกองมูนี้ สามารถมองเห็น ภูมิประเทศและสภาพตัวเมืองแม่ฮ่องสอนได้อย่างชัดเจนและสวยงาม ทั้งนี้ วัดพระธาตุดอยกองมูจะมีงานเทศกาลประจำปีหลายงาน เช่น ในวันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ โดยเฉพาะในวันออกพรรษาจะมี การตักบาตรดาวดึงส์หรือตักบาตรเทโวโรหนะ

ปางอุ๋ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวในโครงการพระราชดำริปางตอง ๒ มีภาพอันสวยงามของไอหมอกที่ ลอยเหนือทะเลสาบกับบรรยากาศอันหนาวเหน็บในยามเช้าท้าให้ปางอุ๋ง กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสุดแสนโร แมนติก จนได้รับขนานนามว่าเป็น "สวิตเซอร์แลนด์แห่งเมืองไทย"

ปาย แม่ฮ่องสอน ปายเป็นอำเภอกลางหุบเขามีการปรับตัวจากเมืองเก่าให้ลงตัวกับเมืองใหม่ ถนนคนเดินเมืองปายมีร้านค้า ร้านกาแฟร้านอาหาร และสินค้าที่น้ามาจ้าหน่ายด้วยศิลปะมากมาย

ทุ่งดอกบัวตอง ดอยแม่อูคอ อำเภอขุนยวมดอกบัวตองที่นี่เมื่อบานพร้อม ๆ กันในช่วงเดือนพฤศจิกายนจะเหลืองอร่ามปกคลุมทั่วทั้งภูเขาจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามอีกของแม่ฮ่องสอน

ถ้ำแก้วโกมล ถ้ำน้ำแข็ง เดิมเรียกชื่อถ้ำผลึกแคลไซต์แม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อยถ้ำแก้วโกมลเป็นถ้ำผลึกแคลไซต์ที่สวยงามที่สุดในประเทศไทยและพบเป็นแหล่งที่ ๒ ในเอเชีย โดยแห่งแรกอยู่ที่ประเทศจีน

ถ้ำน้ำลอด ถ้ำผีแมน ถ้ำน้ำลอดเป็นถ้ำที่มีชื่อเสียงสวยงามและเข้าชมได้ง่ายสะดวก เป็นเพราะถ้ำแห่งนี้มีสายน้ำไหลผ่านตั้งแต่ปากทางเข้าถ้ำไปจนถึงถ้ำสุดท้ายถ้ำแห่งนี้ มีความยาวกว่า ๕๐๐ เมตร

สะพานซูตองเป้"สะพานอธิษฐานสำเร็จ" อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้วยพลังแห่งศรัทธา และการร่วมแรงร่วมใจของชาวบ้านที่ก่อประสานกันเป็นสะพานที่มีความงดงาม จนกลายเป็นความเชื่อที่ว่า ใครที่มาที่นี้ให้เดินข้ามผ่านสะพานอธิษฐานสำเร็จ

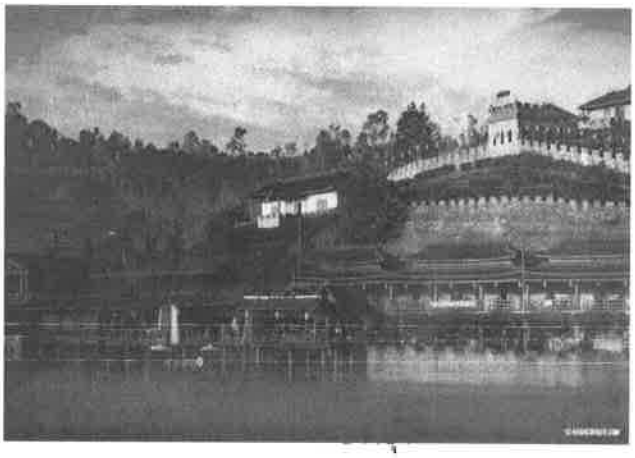
อุทยานแห่งชาติสาละวิน มีสภาพป่าไม้สมบูรณ์ ทิวทัศน์และลักษณะทางธรรมชิตที่สวยงาม ซึ่งแต่เดิมเป็นป่าสงวนแห่งชาติ "ป่าสาละวิน" ตั้งอยู่ในเขตอำเภอสบเมย และอำเภอแม่สะเรียง มีพื้นที่ติดชายแดนระหว่างประเทศไทยและเมียนมา

หมู่บ้านรักไทย เป็นหมู่บ้านเล็กๆกลางหุบเขา ของชาวจีนยูนนาน ซึ่งอยู่ติดชายแดนไทย - เมียนมา แวดล้อมไปด้วยทิวเขาและพันธุ์ไม้ต่างๆ อาทิ พืชเมืองหนาว จึงท้าให้หมู่บ้านแห่งนี้ มีวิวิทิวทัศน์สวยงาม เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและต่างชาติ

วัดพระธาตุดอยกองมู

หมู่บ้านรักไทย

ถ้ำลอด

สะพานซูตองเป้

ส่วนที่ ๒

ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)
(ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๕)

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

"เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เปิดประตูสู่ตะวันตก ยกระดับคุณภาพชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจให้ยั่งยืน บนพื้นฐานแห่งความพอเพียง"

เป้าประสงค์รวม (Objective)

๑. สร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิตวัฒนธรรม สุขภาพ เกษตรปลอดภัย และการค้าชายแดน

๒. เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเน้นการแก้ไขปัญหาความยากจน การพัฒนาการศึกษา การเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุข การพัฒนาคน สังคม และการบริหารจัดการภาครัฐ

๓. เพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และประเพณีวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนา

๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้รายจากการท่องเที่ยว
๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน
๓. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดน
๔. ร้อยละที่ลดลงของจำนวนครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ.
๕. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการเรียนต่อของผู้เรียนแต่ละระดับเพิ่มขึ้น
๖. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ผ่านเกณฑ์พัฒนาคุณภาพ รพ.สต.ติดดาว ระดับ ๕ ดาว
๗. ร้อยละของพื้นที่ป่าที่คงสภาพ
๘. จำนวนจุดความร้อน (Hotspot) ลดลง
๙. ร้อยละของการจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ชุมชน (คทช.)
๑๐. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งปลอดยาเสพติด
๑๑. ร้อยละที่ลดลงของการเกิดคดีประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินเทียบกับค่าย้อนหลัง ๓ ปี

ประเด็นการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑: การยกระดับและพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน

เป้าประสงค์ที่ ๑ พัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพในเชิงนิเวศ สุขภาพ การกีฬา วิถีชีวิตวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว

ตัวชี้วัด : ๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้รายจากการท่องเที่ยว
๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน

แนวทางการพัฒนา ๑.๑ สร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เพิ่มศักยภาพการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว ให้มีความสวยงาม สะอาด และปลอดภัย

แนวทางการพัฒนา ๑.๒ ฟื้นฟู อนุรักษ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สุขภาพ การกีฬา วิถีชีวิต วัฒนธรรมตามอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ และการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

แนวทางการพัฒนา ๑.๓ พัฒนาศักยภาพบุคลากร และยกระดับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา ๑.๔ ส่งเสริมการท่องเที่ยวในโครงการตามพระราชดำริ วนเกษตร เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์

แนวทางการพัฒนา ๑.๕ ส่งเสริม พัฒนาการตลาด กิจกรรมและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา ๑.๖ พัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยว ระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยและบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา ๑.๗ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดทั้งปี เพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชน

<u>เป้าประสงค์ที่</u> ๒ เพิ่มประสิทธิภาพ พัฒนาปรับปรุง โครงข่ายคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวก เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยว

ตัวชี้วัด : ๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้รายจากการท่องเที่ยว
๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน

แนวทางการพัฒนา ๑.๘ ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว

<u>เป้าประสงค์ที่</u> ๓ ส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชน

ตัวชี้วัด : ๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP และวิสาหกิจชุมชน

แนวทางการพัฒนา ๑.๙ ส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และหมู่บ้าน OTOP นวัตวิถี วิสาหกิจชุมชน และ ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม (C-POT)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒: พัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

<u>เป้าประสงค์ที่</u> ๑ การค้าการลงทุน มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น

ตัวชี้วัด : ๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการนิติบุคคล
๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดน

แนวทางการพัฒนา ๒.๑ พัฒนาระบบ Logistic เพื่อรองรับการเปิดด่านสู่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา, กลุ่ม BIMSTEC, และกลุ่ม ASEAN

แนวทางการพัฒนา ๒.๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน และยกระดับให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร

แนวทางการพัฒนา ๒.๓ ส่งเสริมพัฒนาการค้าการลงทุน และการค้าชายแดน

แนวทางการพัฒนา ๒.๔ ยกระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อการค้า การท่องเที่ยว วัฒนธรรม การศึกษา สาธารณสุข และเปิดประตูสู่ตะวันตก

แนวทางการพัฒนา ๒.๕ พัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : ยกระดับคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

เป้าประสงค์ที่ ๑ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครัวเรือนผ่านเกณฑ์ จปฐ.

ตัวชี้วัด : ร้อยละที่ลดลงของจำนวนครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ.

แนวทางการพัฒนา ๓.๑ ส่งเสริมครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ. ที่สามารถพัฒนาได้ให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการส่งเสริมอาชีพด้านการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ประมง ค้าขาย หัตถกรรม อุตสาหกรรม บริการ และด้านอื่น ๆ ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์ที่ ๒ เด็ก เยาวชน และประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และการมีงานทำของนักเรียนและนักศึกษา

ตัวชี้วัด ๑. ร้อยละของผู้เรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ทุกระดับชั้น ในแต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป

๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการเรียนต่อของผู้เรียนแต่ละระดับเพิ่มขึ้น

๓. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของคนอายุ ๑๕-๖๐ ปีเต็ม อ่านออก/เขียนไทยได้

๔. ประชากรวัยแรงงาน อายุ ๑๕ – ๕๙ ปี มีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยเพิ่มขึ้น

๕. อัตราการได้งานทำ/ประกอบอาชีพอิสระของผู้สำเร็จการศึกษา (ไม่นับศึกษาต่อ) ภายในระยะเวลา ๑ ปี เพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา ๓.๒ พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งในและนอกระบบ โดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

แนวทางการพัฒนา ๓.๓ เพิ่มโอกาสทางการศึกษาในทุกระดับ เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน

แนวทางการพัฒนา ๓.๔ พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา สภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา และส่งเสริมเทคโนโลยีที่ทันสมัย

แนวทางการพัฒนา ๓.๕ เพิ่มโอกาสและพัฒนาทักษะในการทำงานเพื่อการมีงานทำให้กับนักศึกษา และเยาวชน

เป้าประสงค์ที่ ๓ ประชาชนได้รับการบริการภาครัฐอย่างทั่วถึงและภาครัฐ มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักธรรมาภิบาล

ตัวชี้วัด ๑. อัตราตายทารกแรกเกิด ไม่เกิน ๓.๘ ต่อ การเกิดมีชีพ ๑,๐๐๐ คน

๒. อัตราส่วนตายมารดาไทย ต่อการเกิดมีชีพแสนคน ไม่เกิน ๑๗ ต่อการเกิดมีชีพแสนคน

๓. ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการฝากครรภ์ครั้งแรก เมื่ออายุครรภ์ น้อยกว่าหรือเท่ากับ ๑๒ สัปดาห์ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๖๐

๔. ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ได้รับการดูแลตาม care plan ร้อยละ ๘๐

๕ .ผู้พิการเข้าถึงบริการสุขภาพ ร้อยละ ๘๐

๖. อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ ไม่เกิน ๖.๓ ต่อ แสนประชากร

๗. อัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ไม่เกิน ๒๓.๒ ต่อประชากรแสนคน

๘. อัตราป่วยด้วยโรคไข้มาลาเรีย ลดลงร้อยละ ๕ จากค่ามัธยฐาน ย้อนหลัง ๕ ปี

๙. โรงพยาบาลผ่านเกณฑ์พัฒนาคุณภาพ ขั้นที่ ๓ ร้อยละ ๘๐

๑๐. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ผ่านเกณฑ์พัฒนาคุณภาพ รพ.สต.ติดดาว ระดับ ๕ ดาว ร้อยละ ๘๐

๑๑. ร้อยละของครอบครัวยากจนได้รับบริการสวัสดิการสังคม

๑๒. จำนวนกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ข้าราชการมีจิตใจสะอาด มีจิตบริการ

แนวทางการพัฒนา ๓.๖ พัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข และระบบการให้บริการที่มีคุณภาพ

แนวทางการพัฒนา ๓.๗ พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านสังคม และส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ได้รับบริการภาครัฐอย่างทั่วถึง

แนวทางการพัฒนา ๓.๘ ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน

แนวทางการพัฒนา ๓.๙ พัฒนามาตรการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยและอุบัติเหตุทางถนน

แนวทางการพัฒนา ๓.๑๐ ส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และยกระดับมาตรฐานสมรรถนะบุคลากรภาครัฐ โดยมุ่งเน้นให้บุคลากรภาครัฐมีจิตใจสะอาด มีจิตบริการ

เป้าประสงค์ที่ ๔ สร้างความเข้มแข็งให้กับบุคคล ครอบครัว และชุมชน ให้มีความสุขอย่างยั่งยืน โดยการสืบทอดศาสนา ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเน้นคุณธรรมจริยธรรม

ตัวชี้วัด: ร้อยละ ๘๐ ของจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมการสืบทอดทางศาสนา ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มชาติพันธุ์ มีความพึงพอใจ

แนวทางการพัฒนา ๓.๑๑ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของกลุ่มชาติพันธ์

เป้าประสงค์ที่ ๕ การดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง เพื่อขยายผลสู่ชุมชน/หมู่บ้าน และสถานศึกษาในพื้นที่

ตัวชี้วัด : จำนวนที่เพิ่มขึ้นของชุมชน/หมู่บ้าน สถานศึกษา ที่ได้รับการขยายผลการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริและโครงการหลวง

แนวทางการพัฒนา ๓.๑๒ ขยายผลการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามพระราชดำริ โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสู่พื้นที่เป้าหมาย

เป้าประสงค์ที่ ๖ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่า ยกระดับสู่มาตรฐาน

ตัวชี้วัด: ๑. จำนวนแปลง/ฟาร์ม/ผลิตภัณฑ์เกษตรได้รับการรับรองมาตรฐานต่างๆเพิ่มขึ้น

๒. รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรของกลุ่มวิสาหกิจชุมชม

แนวทางการพัฒนา ๓.๑๓ ส่งเสริมการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่า

เป้าประสงค์ที่ ๗ การยกระดับคุณภาพชีวิตแรงงานทั้งในและนอกระบบเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของแรงงานทั้งในและนอกระบบได้รับการพัฒนาทักษะด้านอาชีพและฝีมือแรงงาน

แนวทางการพัฒนา ๓.๑๔ ส่งเสริมการเพิ่มด้านทักษะอาชีพและฝีมือแรงงานของแรงงานทั้งในและนอกระบบ

แนวทางการพัฒนา ๓.๑๕ ส่งเสริมการมีงานทำ การสร้างรายได้ของแรงงานทั้งในและนอกระบบ

เป้าประสงค์ที่ ๘ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำ ให้เหมาะสมต่อสภาพพื้นที่

ตัวชี้วัด : จำนวนโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำที่ได้รับการพัฒนา

แนวทางการพัฒนา ๓.๑๖ ส่งเสริมพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน คมนาคม ไฟฟ้า แหล่งน้ำให้เหมาะสมกับพื้นที่

เป้าประสงค์ที่ ๙ ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

ตัวชี้วัด: ๑. ร้อยละการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น

๒. ร้อยละของปริมาณการใช้ไฟฟ้าลดลง

แนวทางการพัฒนา ๓.๑๗ ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนและการอนุรักษ์พลังงาน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์ที่ ๑ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสมดุลและยั่งยืน

ตัวชี้วัด ๑. ร้อยละของพื้นที่ป่าที่คงสภาพ

๒. จำนวนวันที่มีค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๑๐) เกินมาตรฐานลดลง

๓. จำนวนจุดความร้อน (Hotspot) ลดลง

๔. ปริมาณขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา ๔.๑ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พัฒนา ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา ๔.๒ ป้องกันและรักษาป่าที่สมบูรณ์ให้คงสภาพ

แนวทางการพัฒนา ๔.๓ ป้องกันและแก้ไขไฟป่าหมอกควันโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

แนวทางการพัฒนา ๔.๔ บริหารจัดการในระบบ single command ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าหมอกควัน

แนวทางการพัฒนา ๔.๕ ส่งเสริมการบริหารจัดการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนและขยะอันตรายต้นทาง และส่งเสริมให้เป็นเมืองปลอดขยะ

เป้าประสงค์ที่ ๒ ประชาชนมีความมั่นคงในที่ดินทำกิน และอาศัยอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด : ๑. ร้อยละการเพิ่มขึ้นของการมีส่วนร่วมของประชาชน การอนุรักษ์ ฟื้นฟู บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒. ร้อยละของการจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ชุมชน (คทช.)

แนวทางการพัฒนา ๔.๖ ส่งเสริมและพัฒนาให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาที่ ๔.๗ การจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ชุมชน (คทช.)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ : การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและความมั่นคงตามแนวชายแดน

เป้าประสงค์ที่ ๑ ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ และสร้างความปรองดองสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในสังคม

ตัวชี้วัด : ๑. จำนวนกิจกรรมการจัดงานเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์และสร้างความปรองดองสมานฉันท์

๒. จำนวนกิจกรรมจิตอาสา และกิจกรรมการบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์

แนวทางการพัฒนา ๕.๑ ส่งเสริมการปกป้องสถาบันและการปรองดองสมานฉันท์

แนวทางการพัฒนา ๕.๒ ส่งเสริมการดำเนินการของจิตอาสาและการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์

เป้าประสงค์ที่ ๒ หมู่บ้าน/ชุมชน/สถานประกอบการ/โรงเรียน ปลอดจากยาเสพติด

ตัวชี้วัด : ๑.ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งปลอดยาเสพติด

๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของสถานประกอบการสีขาวและโรงเรียนปลอดยาเสพติด

แนวทางการพัฒนา ๕.๓ สนับสนุนป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด

เป้าประสงค์ที่ ๓ สร้างความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ตัวชี้วัด : ร้อยละที่ลดลงของการเกิดคดีประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สิน เทียบกับค่าย้อนหลัง ๓ ปี

แนวทางการพัฒนา ๕.๔ เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

แนวทางการพัฒนา ๕.๕ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

เป้าประสงค์ที่ ๔ หมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหมู่บ้านยามชายแดนสามารถพึ่งพาตนเองได้

ตัวชี้วัด : จำนวนหมู่บ้านที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อความมั่นคง

แนวทางการพัฒนา ๕.๖ ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และหมู่บ้านยามชายแดน

เป้าประสงค์ที่ ๕ แก้ไขปัญหาบุคคลไร้สัญชาติ

ตัวชี้วัด: ร้อยละจำนวนบุคคลที่ได้รับการแก้ไขปัญหาจากจำนวนผู้มีสิทธิ์ยื่นขอสัญชาติและสถานะเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย

แนวทางการพัฒนา ๕.๗ เร่งรัดการกำหนดสถานะบุคคลตามกฎหมาย

เป้าประสงค์ที่ ๖ ป้องกันและสร้างเครือข่ายเตือนภัยและบรรเทา เพื่อลดผลกระทบจากสาธารณภัย

ตัวชี้วัด : ร้อยละของเครือข่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ได้รับการทบทวน

แนวทางการพัฒนา ๕.๔ พัฒนาศักยภาพเครือข่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ส่วนที่ ๓
สรุปผลการดำเนินงานตามแผนดำเนินงานประจำปี ๒๕๖๕

จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จ้านวน ๗๒,๓๑๘,๙๐๐ บาท สามารถจำแนกประเภทงบประมาณรายจ่าย ดังนี้

ประเภทงบรายจ่าย	งบประมาณ (บาท)	%
- งบดำเนินงาน	๙,๐๓๒,๖๐๐	๑๒.๔๙
- งบลงทุน	๕๔,๒๘๖,๓๐๐	๗๕.๐๗
- งบรายจ่ายอื่น (งบ CEO)	๙,๐๐๐,๐๐๐	๑๒.๔๔
รวม	**๗๒,๓๑๘,๙๐๐**	

โครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (แยกเป็นรายโครงการ)

โครงการ	งบประมาณ (บาท)
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : ยกระดับคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม	**๔๘,๙๒๕,๙๐๐**
๑. โครงการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขทุกระดับ เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการสุขภาพของประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน	๔๘,๙๒๕,๙๐๐
ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน	**๑๓,๕๗๗,๔๐๐**
๑. โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันไฟป่าจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕	๑๓,๕๗๗,๔๐๐
ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ : การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและความมั่นคงตามแนวชายแดน	**๘๑๕,๖๐๐**
๑. โครงการส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัดแม่ฮ่องสอน	๘๑๕,๖๐๐
รวม	**๗๒,๓๑๘,๙๐๐**

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณภาพรวมในระบบ GFMIS ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ จำนวน ๕๕,๗๗๓,๓๑๒ บาท คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๑๒ **เป็นลำดับที่ ๓๕ ของประเทศ** และมีผลการใช้จ่าย (เบิกจ่าย+PO) จำนวน ๗๐,๘๖๖,๙๒๗ บาท คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๙๙ **เป็นลำดับที่ ๖๑ ของประเทศ** โดยแยกผลการเบิกจ่ายและการใช้จ่ายงบประมาณตามประเภทงบรายจ่าย ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ประเภท	วงเงินจัดสรร	ผลการใช้จ่ายงบประมาณ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕			
		เบิกจ่าย	ร้อยละ	การใช้จ่าย (เบิกจ่าย+PO)	ร้อยละ
ประจำ	๑๘.๐๓	๑๗.๐๕	๙๔.๕๖	๑๗.๔๔	๙๖.๗๐
ลงทุน	๕๔.๒๙	๓๘.๗๒	๗๑.๓๓	๕๓.๔๓	๙๘.๔๒
ภาพรวม	**๗๒,๓๒**	**๕๕.๗๗**	**๗๗.๑๒**	**๗๐.๘๗**	**๙๗.๙๙**

ข้อมูลในระบบ GFMIS ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

ผลการดำเนินโครงการและกิจกรรมตามประเด็นการพัฒนาของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ยกระดับคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

ได้รับจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๔๘,๙๒๕,๙๐๐ บาท ดำเนินโครงการและกิจกรรม ๑ โครงการ ๑ กิจกรรมหลัก โดยมีผลการดำเนินงานและกิจกรรม ดังนี้

๑. โครงการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขทุกระดับ เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการสุขภาพของประชาชน จังหวัดแม่ฮ่องสอน งบประมาณ ๔๘,๙๒๕,๙๐๐ บาท

กิจกรรมหลัก เพิ่มศักยภาพของหน่วยบริการและการเข้าถึงบริการ

หน่วยดำเนินการ : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลการดำเนินงาน :

๑. ประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอนทุกกลุ่มวัย ได้รับบริการสุขภาพขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐาน และมีโอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานได้ง่ายขึ้น รวมทั้งการบริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน บุคลากรทางการแพทย์มีเครื่องมืออุปกรณ์ทางแพทย์ที่สามารถใช้ในการตรวจวินิจฉัยและรักษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยลดการส่งต่อผู้ป่วยหนัก สามารถให้การตรวจรักษาเบื้องต้นเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วย ได้อย่างทันท่วงที รวมทั้งลดอัตราการเสียชีวิตของประชาชนอีกด้วย

๒. อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยวิกฤตฉุกเฉินในปี ๖๕ ลดลงจากปี ๖๔ ร้อยละ ๒.๑๘

๓. ผู้ป่วย STEMI ได้รับการรักษา ตามมาตรฐานเวลาที่กำหนด เพิ่มขึ้นจากปี ๖๔ ร้อยละ ๑.๘๖

๔. ลดอัตราการส่งต่อผู้ป่วยสาขาสูติกรรม (ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๐ ครั้ง)

๕. ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังสามารถเข้าถึงการบริการเพิ่มมากขึ้น (ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๓,๙๑๗ ราย)

ปัญหาอุปสรรค

ผู้รับจ้างได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทำให้มีการส่งมอบพัสดุล่าช้ากว่ากำหนดตามระยะเวลาของสัญญาจ้าง จึงไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ทันภายในสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

ข้อเสนอแนะ

ควรกำหนดแผนการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามกระบวนการขั้นตอนอย่างเคร่งครัดและภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนดตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์แก่ประชาชน

รูปภาพประกอบการดำเนินโครงการ

- เครื่องพ่นเคมีชนิดฝอยละออง (ULV) สะพายหลัง สสจ. และสสอ.ทุกอำเภอในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๒๕ เครื่อง

- เครื่องมือตัดเนื้อตายโดยใช้แรงขับเคลื่อนของน้ำ รพ. ศรีสังวาลย์ ๑ เครื่อง

- เครื่องติดตามสัญญาณชีพพร้อมเครื่องกระตุกหัวใจในรถพยาบาลเพื่อเชื่อมต่อระบบศูนย์กลางการรักษาทางไกล รพช. ทุกแห่งในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๖ เครื่อง

- เครื่องพ่นเคมีชนิดฝอยละออง (ULV) แบบติดตั้งรถยนต์ รพ.แม่สะเรียง จำนวน ๑ เครื่อง

- เครื่องล้างตัวกรองไตเทียมอัตโนมัติชนิดสองช่อง รพ.ปาย และรพ.แม่สะเรียง จำนวน ๒ เครื่อง

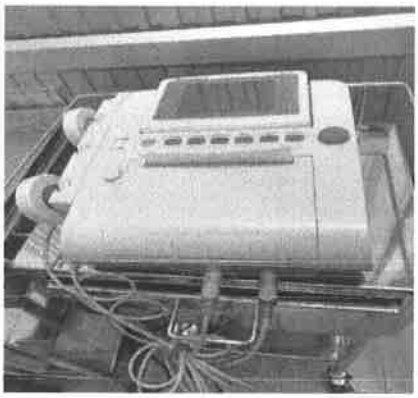

- เครื่องส่องตรวจทางเดินหายใจระบบวีดิทัศน์ รุ่นเล็กใช้มองผ่านเลนส์โดยตรง หรือดูจากจอภาพขนาดเล็กที่ติดอยู่ เคลื่อนย้ายได้ง่าย น้ำหนักเบา รพช. ๕ แห่งในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๕ เครื่อง

- เครื่องตรวจอวัยวะภายในด้วยคลื่นเสียงความถี่สูง ชนิดสี ๒ หัวตรวจ รพ.แม่ลาน้อย จำนวน ๑ เครื่อง

- เครื่องตรวจสุขภาพทารกในครรภ์ (NST) รพ.ปางมะผ้า จำนวน ๑ เครื่อง

- เครื่องตรวจอวัยวะภายในด้วยคลื่นเสียงความถี่สูง ชนิดหิ้วถือ ๒ หัวตรวจ รพ.สบเมย และรพ.ปางมะผ้า จำนวน ๒ เครื่อง

- เครื่องดูดสุญญากาศช่วยคลอด รพ.ขุนยวม จำนวน ๑ เครื่อง

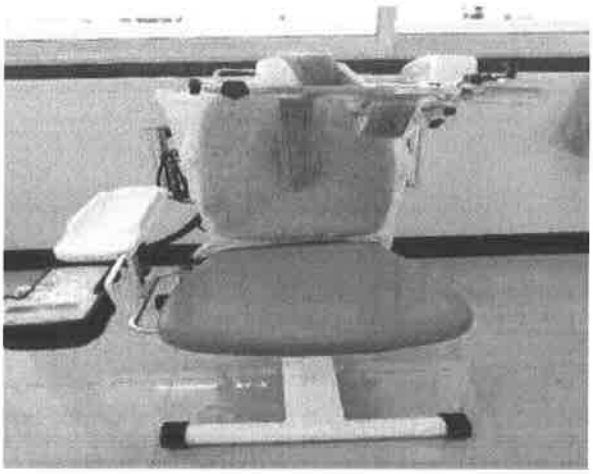

- เครื่องอบความร้อนคลื่นสั้น รพ.ปางมะผ้า จำนวน ๑ เครื่อง

- เครื่องจี้ห้ามเลือดและตัดเนื้อเยื่อด้วยไฟฟ้า ชนิดปรับพลังงานอัตโนมัติ รพ.แม่สะเรียง จำนวน ๑ เครื่อง

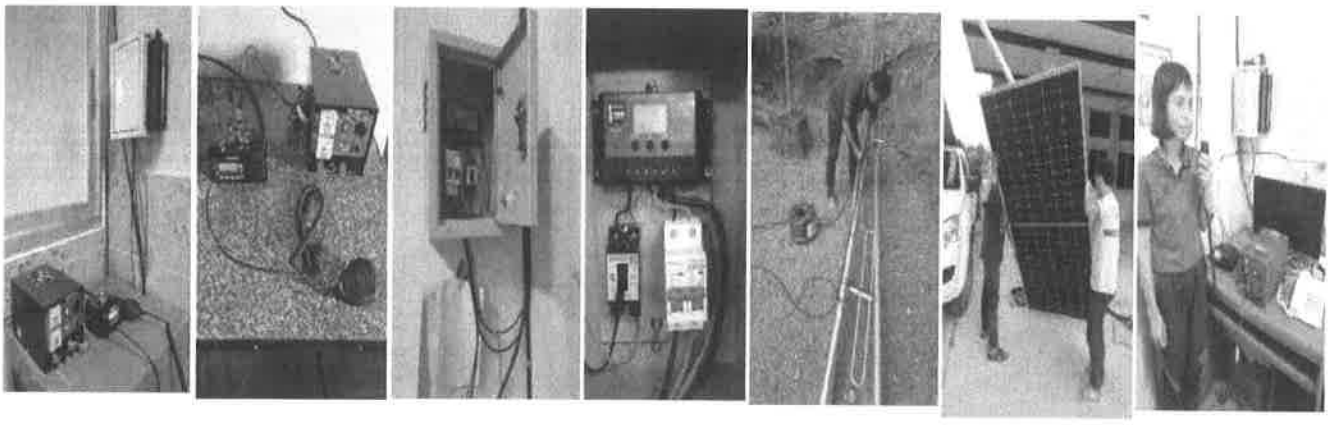

- เครื่องบริหารข้อไหล่แบบต่อเนื่อง รพ.ศรีสังวาลย์ จำนวน ๑ เครื่อง

- เครื่องกระตุกไฟฟ้าหัวใจชนิดไบเฟสิคแบบจอสีพร้อมภาควัดคาร์บอนไดออกไซด์และออกซิเจน รพ.แม่สะเรียง จำนวน ๑ เครื่อง

- วิทยุสื่อสาร ชนิดตั้งประจำที่ขนาดกำลังส่งไม่ต่ำกว่า ๕๐ วัตต์ พร้อมระบบไฟโซล่าเซลล์และอุปกรณ์ประกอบ รพ.สต. สสช. และสอน.ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๒๒ แห่ง

- รถพยาบาลฉุกเฉิน (รถกระบะ) ปริมาตรกระบอกสูบไม่ต่ำกว่า ๒,๔๐๐ ซีซี. หรือกำลังเครื่องยนต์สูงสุดไม่ต่ำกว่า ๑๑๐ กิโลวัตต์ ขับเคลื่อน ๔ ล้อ แบบมีช่องว่างด้านหลังคนขับ (CAB) ต่อเติมหลังคากระบะ พร้อมอุปกรณ์ช่วยชีวิตรพ.สต.หนองขาวกลาง และรพ.สต.สบเมย จำนวน ๒ คัน

- เครื่องตรวจวิเคราะห์ภาพตัดขวางของลูกตาส่วนหน้า รพ.ศรีสังวาลย์ จำนวน ๑ เครื่อง

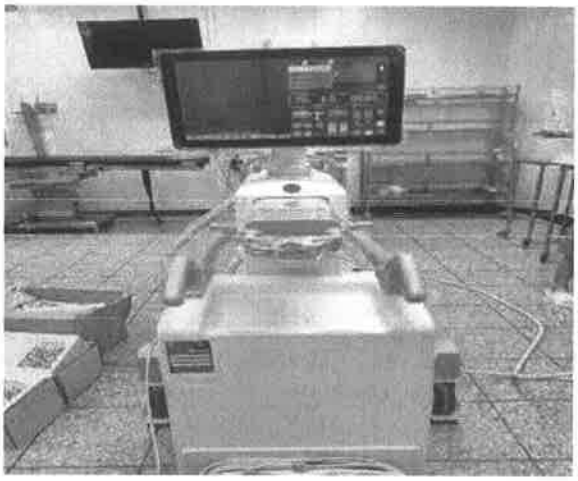

- กล้องส่องตรวจลำไส้ใหญ่ชนิดวิดีทัศน์แบบคมชัดสูงพร้อมชุดควบคุมสัญญาณภาพรพ.แม่สะเรียง จำนวน ๑ เครื่อง

- โคมไฟผ่าตัดใหญ่โคมคู่ขนาดไม่น้อยกว่า ๑๓๐,๐๐๐ ลักซ์หลอดแอลอีดี รพ.ปาย จำนวน ๑ เครื่อง

- เครื่องเอกซเรย์ฟลูโอโรสโคปเคลื่อนที่แบบซีอาร์มกำลังไม่น้อยกว่า ๑๕ kw รพ. ศรีสังวาลย์ จำนวน ๑ เครื่อง

- เครื่องตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจพร้อมระบบประมวลผลขนาดกระดาษบันทึกแบบกระดาษความร้อน ขนาดไม่น้อยกว่าเอ ๔ รพ. ศรีสังวาลย์ จำนวน ๓ เครื่อง

- เครื่องช่วยกระบวนการปั๊มและฟื้นคืนชีพผู้ป่วย รพ.ขุนยวม และรพ. ปางมะผ้า จำนวน ๒ เครื่อง

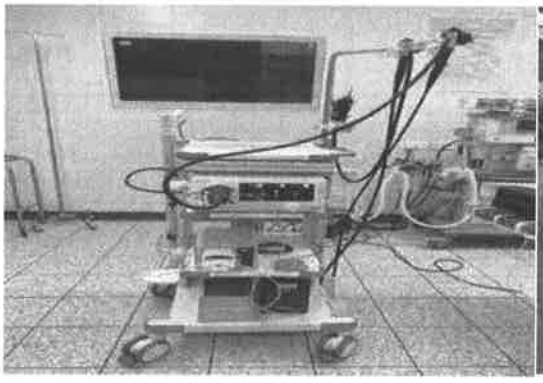

- รถเอ็กซเรย์เคลื่อนที่ระบบดิจิตอล (Digital X-ray Mobile) พร้อมอุปกรณ์ สสจ.แม่ฮ่องสอน จำนวน ๑ คัน

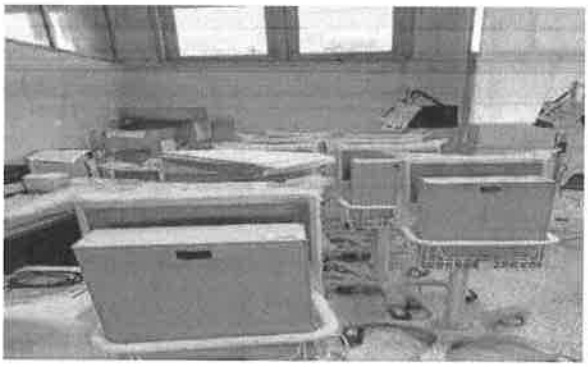

- กล้องส่องตรวจกระเพาะอาหารและลำไส้เล็กส่วนต้นชนิดวิดีทัศน์แบบคมชัดสูงพร้อมชุดควบคุมสัญญาณภาพ รพ. ศรีสังวาลย์ จำนวน ๑ เครื่อง

- เครื่องติดตามการทำงานของหัวใจและสัญญาณชีพอัตโนมัติ ขนาดเล็ก รพ. ศรีสังวาลย์ จำนวน ๙ เครื่อง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน

ได้รับจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑๓,๕๕๒,๔๐๐ บาท และภายหลังได้ขอเปลี่ยนแปลงรายละเอียดค่าใช้จ่าย ตามมติ กบจ.ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ปรับลดงบประมาณลงเหลือ ๒๕,๐๐๐ บาท คงเหลือดำเนินโครงการ ๑๓,๕๕๒,๔๐๐ บาท มีผลการดำเนินโครงการและกิจกรรม ดังนี้

๑. โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันไฟป่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๕ งบประมาณ ๑๓,๕๕๒,๔๐๐ บาท หน่วยดำเนินการ : ที่ทำการปกครองอำเภอทุกอำเภอและสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง

(๑) กิจกรรมปฏิบัติการลาดตระเวน เฝ้าระวังและดับไฟป่าในชุมชน จังหวัดแม่ฮ่องสอน งบประมาณ ๗,๔๗๐,๐๐๐ บาท หน่วยดำเนินการ : ที่ทำการปกครองอำเภอทุกอำเภอ

(๒) กิจกรรมลาดตระเวนป้องกันและดับไฟป่า ๗ อำเภอ จังหวัดแม่ฮ่องสอน งบประมาณ ๖๓,๐๐๐ บาท หน่วยดำเนินการ : ที่ทำการปกครองอำเภอปาย ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และที่ทำการปกครองอำเภอปางมะผ้า

(๓) กิจกรรมเพาะและปลูก "บุก" เพื่อเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพและแก้ไขปัญหาไฟป่าในพื้นที่ป่าของจังหวัดแม่ฮ่องสอน งบประมาณ ๒,๒๕๐,๐๐๐ บาท หน่วยดำเนินการ : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง

(๔) กิจกรรมจัดทำแนวกันไฟเพื่อลดปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ในอำเภอปาย อำเภอปางมะผ้าและอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน งบประมาณ ๑,๑๘๒,๒๐๐ บาท หน่วยดำเนินการ : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง

(๕) กิจกรรมเสริมสร้างความสมดุลระบบนิเวศ พัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรป้องกันปัญหาไฟป่าและหมอกควันเขตพื้นที่บ้านแม่ปาง งบประมาณ ๙๓๒,๖๐๐ บาท หน่วยดำเนินการ : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง

(๖) กิจกรรมเสริมสร้างความสมดุลระบบนิเวศ พัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรป้องกันปัญหาไฟป่าและหมอกควันเขตพื้นที่ดอยขุนยวม งบประมาณ ๙๓๒,๖๐๐ บาท หน่วยดำเนินการ : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ สาขาแม่สะเรียง

(๗) กิจกรรมจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันอำเภอ งบประมาณ ๗๔๗,๐๐๐ บาท หน่วยดำเนินการ : ที่ทำการปกครองอำเภอทุกอำเภอ

ผลการดำเนินงาน :

จุดความร้อนสะสมเกิดขึ้น จำนวน ๕,๒๑๔ จุด เปรียบเทียบกับห้วงเวลาเดียวกันของปี ๒๕๖๔ ที่มีจุดความร้อนสะสมจำนวน ๑๑,๙๔๕ จุด ลดลง ๖,๗๓๑ จุด คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๓๕ บรรลุเกินเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จุดความร้อนสะสมเกิดขึ้นน้อยที่สุด ในรอบ ๖ ปีและสำหรับกิจกรรมส่งเสริมการสร้างสมดุลระบบนิเวศ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ป่า ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้

ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่าอย่างยั่งยืน มีผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

๑. พื้นที่ป่ามีความหลากหลายและมีความชุ่มชื้นเพิ่มมากขึ้น

๒. ปัญหาการตัดไม้ การเก็บหาของป่า และเผาป่าลดลงจากความร่วมมือของภาคประชาชน สามารถปกป้องผืนป่าและมีพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น

๓. มีต้นไม้ ต้นบุก ต้นหวาย สนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่นำไปปลูก ทำให้ประชาชนมีรายได้และมีแหล่งอาหารจากการปลูกต้นไม้ และชาวบ้านจะไม่เข้าป่าเพื่อหารายได้หรือหาอาหาร ความเสี่ยงในการเกิดปัญหาไฟป่าในพื้นที่ลดลง และเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ตลอดไป

ปัญหาอุปสรรค

- ไม่มี

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ และสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในจังหวัด เพื่อให้เกิดความร่วมมือและบูรณาการการทำงานเพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาอย่างแท้จริง

<u>รูปภาพการดำเนินโครงการ</u>

- กิจกรรมการเสริมสร้างความสมดุลระบบนิเวศ (จ้างเหมาเพาะปลูก-ปลูกป่า)

- กิจกรรมจัดทำแนวกันไฟ เพื่อป้องกันลดปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ : การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในและความมั่นคงตามแนวชายแดน

ได้รับจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๘๑๕,๖๐๐ บาท ดำเนินโครงการและกิจกรรม ๑ โครงการ ๑ กิจกรรมหลัก โดยมีผลการดำเนินงานและกิจกรรม ดังนี้

๑. โครงการส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัดแม่ฮ่องสอน งบประมาณ ๘๑๕,๖๐๐ บาท หน่วยดำเนินการ : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมหลัก : รณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลการดำเนินงาน :

๑. มีเครือข่ายสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้น ๑๐ แห่ง

๒. การประกวด TO BE NUMBER ONE TEEN DANCERCISE จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้รับรางวัลชมเชยระดับภาคเหนือ รุ่น TEENAGE (รร.ห้องสอนศึกษาในพระอุปถัมภ์ฯ)

๓. ชมรม TO BE NUMBER ONE ในสถานศึกษา ผ่านเข้าสู่ระดับประเทศ ๒ ชมรม (ปางมะผ้า/ปาย)

๔. ชมรม TO BE NUMBER ONE ในอำเภอ เข้ารอบไปสู่ประเทศ ๑ ชมรม (อำเภอแม่ลาน้อย)

๕. จังหวัดแม่ฮ่องสอน เข้าประกวดในระดับประเทศ ได้รางวัลรักษามาตรฐานพร้อมเป็นต้นแบบระดับเงิน ปีที่ ๑

๖. มีสมาชิก TO BE NUMBER ONE เข้าร่วมโครงการ ทั้งสิ้น ๓๐๐ คน

นอกจากนี้ ยังพบว่า

๑. เด็กและเยาวชนมีความรู้ด้านยาเสพติดเพิ่มขึ้นร้อยละ ๙๓.๒๕

๒. พฤติกรรมเสี่ยงของเด็กและเยาวชน ลดลง ร้อยละ ๒๓.๑๒

ปัญหาอุปสรรค

- ไม่มี

ข้อเสนอแนะ

ควรจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี เพื่อขยายผลโครงการ TO BE NUMBER ONE ในสถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยของภาครัฐ และภาคเอกชน พร้อมทั้งขยายเครือข่ายสมาชิกให้มีจำนวนมากขึ้น

รูปภาพการดำเนินโครงการ

- กิจกรรมการประกวด TO BE NUMBER ONE TEEN DANCEERCISE ระดับภาคเหนือ

- การประกวดเยาวชนต้นแบบเก่งและคนดี TO BE NUMBER ONE IDOL ระดับภาคเหนือ

- เตรียมความพร้อมแข่งขัน TO BE NUMBER ONE TEEN DANCERCISE ระดับประเทศ

- การประกวดจังหวัด ชมรม/TO BE NUMBER ONE ระดับประเทศ

- การรับประเมินรอบพื้นที่การประกวดจังหวัด ชมรม/TO BE NUMBER ONE

ส่วนที่ ๔
ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ปัญหาและอุปสรรค

๑. จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับจัดสรรงบประมาณในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (ปีก่อนหน้า) คิดเป็นร้อยละ ๗๐ มีโครงการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ ตามประเด็นการพัฒนาจังหวัด จำนวน ๓ ประเด็น โดยไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณในประเด็นการพัฒนาด้านที่ ๑) การยกระดับและพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน และประเด็นด้านพัฒนาด้านที่ ๒) ศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน ทำให้การพัฒนาในพื้นที่ไม่บรรลุตามตัวชี้วัด เป้าประสงค์ และเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดได้ครบถ้วนตามแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด

๒. พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนอยู่ในพื้นที่ป่า การดำเนินโครงการต้องขออนุญาตจากหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ ทำให้เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการหรือการพัฒนาพื้นที่ ซึ่งเป็นปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด ได้เสนอความต้องการให้จังหวัดดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แต่ปัญหาด้านการอนุญาตใช้พื้นที่ดำเนินโครงการ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการอนุมัติ อนุญาต เป็นเวลานาน ทำให้ไม่สามารถพัฒนาในพื้นที่และการแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนได้อย่างทันท่วงที

ข้อเสนอแนะ

ส่วนราชการหรือหน่วยงานอยู่ในพื้นที่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ควรขอรับการสนับสนุนงบประมาณงบปกติของส่วนราชการ (Function) เพื่อบูรณาการความร่วมมือในการพัฒนาพื้นที่หรือแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนตามอำนาจและภารกิจของหน่วยงาน รวมทั้งบูรณาการในด้านงบประมาณเพื่อดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด เช่น การจัดสรรบุคลากรทางการแพทย์หรืออุปกรณ์ทางการแพทย์ที่มีความจำเป็นสำหรับพื้นที่ห่างไกล การแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดควรให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ ซึ่งเป็นปัญหาที่จังหวัดได้เสนอความต้องการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนกลางดำเนินการในพื้นที่ของจังหวัด